

ATELIER DIDACTIC

Publicație periodică a Casei Corpului Didactic a Municipiului București

EDIȚIE
NOUĂ

ISSN 2501-1901
ISSN-L 1583-6584

NR. 5/ iunie 2017
Din 1999

The screenshot shows the website interface with a navigation menu and a main content area. The main content area features a 'NOU' (New) announcement for the Casa Corpului Didactic a Municipiului București. It includes a 'Contact' button and a 'Zona educației în actualitate' (Education zone in actuality) section with a small table of statistics.

372117	345
Azi	345
Ieri	1038
Săptămâna aceasta	345

DEVIZA CASEI CORPULUI DIDACTIC BUCUREȘTI

este

*„Prin tradiție, pentru viitor.
Prin profesionalizare, pentru
rezultate.”*

Viziunea CCD-București este perfect redată prin spusele lui George Bernard Shaw:

„Dacă doi oameni au câte un măr pe care îl schimbă între ei, atunci ei vor avea tot câte un măr. Dacă fiecare dintre cei doi are câte o idee și fac schimb de idei, atunci cei doi vor avea mai apoi, fiecare, câte două idei.”

Casa Corpului Didactic a Municipiului București

„Prin tradiție, pentru viitor. Prin profesionalizare, pentru rezultate.”

Cu o tradiție de peste 100 de ani, Casa Școalelor, așa cum a fost înființată în 1903, prin decret regal, avea rolul de a lucra pentru „progresul învățământului și de a îndruma munca pentru ridicarea poporului... și a încuraja orice manifestare cu caracter cultural”.

Casa Corpului Didactic exercită roluri și desfășoară activități pentru personalul didactic/didactic auxiliar pe următoarele două direcții majore:

- ⇒ centru de resurse și asistență educațională și managerială;
- ⇒ furnizor de formare continuă.

Resursa umană este reprezentată de:

- ⇒ director – prof Gabriel Vrînceanu ;
- ⇒ profesori metodiști, în număr de 12 cadre didactice, dintre care 4 titulari pe post
- ⇒ informatician, profesor documentarist, bibliotecar, secretar, administrator financiar.

Continuarea la paginile 1-3

Prof. Gabriel Narcis Vrînceanu
Director, Casa Corpului Didactic a Municipiului București

CCD București — incursiune în istoria prezentă a învățământului modern Românesc

Casa Corpului Didactic București **are o tradiție de peste 100 de ani**, destul de tumultuoasă, fiind **înființată prin decret regal la 31 ianuarie 1903**, însă încă din anul 1883 exista așa numita **Casa Școalelor**, cu rol de a lucra pentru „*progresul învățământului și de a îndruma munca pentru ridicarea poporului... și a încuraja orice manifestare cu caracter cultural*”. Una dintre preocupările importante ale Casei Școalelor a fost înființarea de biblioteci, în special asociate școlilor din mediul rural, beneficiind de implicare și contribuțiile bănești ale comunităților locale și mai ales ale învățătorilor. Casa Școalelor, în viziunea și susținerea lui Spiru Haret, a devenit un centru de îndrumare socială, în principal pentru sprijinul comunităților rurale sau defavorizate, cu rol activ în educarea maselor.

La 13 noiembrie 1941 apare pentru prima dată denumirea de **Casa Corpului Didactic**, fiind o instituție ce aparținea de ministerul culturii naționale și cultelor.

În perioadele 1948-1969, respectiv 1986-1990, activitatea Caselor a fost sau neglijabilă sau pur și simplu inexistentă, ca urmare a desființării instituțiilor.

Referitor la București, la reînființarea în 1990 a instituției, Casa Corpului Didactic București a funcționat în sediul inițial din Bulevardul Elisabeta, nr. 32, clădire a arhitectului Constantin Lotzu, fiind un imobil care respecta stilul arhitectural tradițional și autohton, clădirea datând din anul 1926.

După 10 ani de activitate, sediul Casei Corpului Didactic București se schimbă, în prezent activitățile desfășurându-se în clădirea din Splaiul Independenței 315A, sector 6.

ÎN ACTUALITATE

Casa Corpului Didactic București beneficiază de local propriu, cu spații aferente atât desfășurării activităților curente ale compartimentelor, cât și spații de formare – **3 săli**, cu o capacitate de cuprindere a **160 de formabili**, beneficiind de dotări corespunzătoare: table smart, videoproiectoare, conexiune internet fixă/wireless, calculatoare, suporturi flipchart, copiatoare, scannere, aparate foto. În cadrul proiectului **ROSE**, al Ministerului Educației, CCD-București a fost dotat cu mobilier nou, calculatoare și laptopuri, reușind să fie un centru modern, inclusiv cu o reorganizare eficientă a spațiului destinat informării și documentării, unde avem peste 20.000 de volume de carte din domeniul educațional.

La dotarea CCD_București au contribuit și parteneri și sponsori, menționând aici faptul că **Eurodidactica** a dotat instituția cu un videoprojector smart și materiale informative care au permis să personalizăm sălile de formare, acestea fiind denumite Sala Unirea, Sala Științe și, în memoria fostului director al CCD în perioada 2012-2014, sala Eduard Iordăchescu.

Casa Corpului Didactic exercită roluri și desfășoară activități pentru personalul didactic/didactic auxiliar pe următoarele două direcții majore:

- centru de resurse și asistență educațională și managerială;
- furnizor de formare continuă.

Resursa umană este reprezentată de:

- director – prof Gabriel Vrînceanu ;
- profesori metodiști, în număr de 12 cadre didactice, dintre care 8 titulari pe post
- informatician, profesor documentarist, bibliotecar, secretar, administrator financiar.

În sprijinul activităților de formare, precum și a altor activități specifice cu personalul didactic/didactic auxiliar, Casa Corpului Didactic București are **parteneriate încheiate cu filiale care funcționează în cadrul unor unități reprezentative din municipiul București**. Calitatea activităților propuse colegilor noștri din București este determinată și de numărul mare de colaboratori – formatori, experți, inspectori – la cursurile pe care le desfășurăm fiind implicați peste 100 de formatori, de la peste 50 de instituții din mediul preuniversitar, universitar, alte instituții ale Ministerului Educației sau din alte domenii conexe.

Astfel, oferta de formare a CCD –București este de **65 de programe avizate de ministerul de resort și 12 programe de formare acreditate**.

Începând cu anul 2014, **CCD-București a debutat în zona formărilor blended-learning și e-learning**, la acest moment având încheiat un protocol de parteneriat cu **Moodle România** prin care am sporit securitatea și calitatea acestui segment de activitate, foarte bine primit de colegii bucureșteni și oferind oportunitatea colegilor din țară să participe la activitățile noastre, de la distanță. Menționăm aici **parteneriatul cu Edu-APPS, Google România, prin care oferim colegilor posibilitatea de a participa la cursuri prin care li se dezvoltă competențe IT necesare managementului clasei și organizării eficiente a activităților didactice**.

Fiind în zona parteneriatelor, suntem în măsura de a mulțumi colegilor din CCD-urile din țară, pentru **disponibilitatea de a colabora la programe de formare**, precum și alte categorii de activități care – prin reunirea experiențelor – sporesc calitatea și vizibilitatea instituțiilor noastre.

De asemenea, sprijinul constant pe care îl primesc inițiativele CCD -București din partea Inspectoratului Școlar al Municipiului București, face ca obiectivele majore instituției noastre să fie unele comune cu cele ale inspectoratului, incluse într-o strategie comună vizând formarea cadrelor didactice.

Pentru a putea asigura derularea unui program de activități de o astfel de complexitate, CCD-București **încheie anual parteneriate cu unități de învățământ din municipiul București, care devin centre în care se realizează activități metodice, științifice, culturale, sub coordonarea metodiștilor CCD**. În această arie de acțiune, putem spune că se menține un interes crescut de a organiza și participa, la nivelul anului în curs având desfășurate sau de desfășurat un număr de peste **60 de simpozioane, sesiuni de comunicări, work-shops-uri, multe dintre ele având ca rezultate volume de lucrări publicate sub egida editurii noastre, Atelier Didactic**.

În această zonă a publicisticii, am înnoit „hainele” **Revistei Atelier Didactic**, la acest moment fiind o revistă online cu apariție semestrială și menționăm că materialele publicate nu se rezumă doar la revista noastră, primind și solicitări de publicare de carte în domeniul educației la editura noastră.

www.ccd-bucuresti.org

Nume curs	Grup țintă	Coordonator
Abordarea creativă a curriculumului în învățământul preșcolar	cadre didactice din învățământul preșcolar	Silvia Borteanu silvia.borteanu@ccd-bucuresti.org
Abordarea integrată a curriculumului în învățământul primar	cadre didactice din învățământul primar	Gabriela Bărbulescu gabriela.barbulescu@ccd-bucuresti.org
Aplicările Google în educație - Începători	cadre didactice din învățământul preuniversitar	Ioana Maria Cosma ioana.cosma@ccd-bucuresti.org
Dezvoltarea practicilor inclusive pentru copii cu CES din clasele primare și de gimnaziu	profesori pentru învățământ primar și secundar inferior, consilieri școlari, profesori de sprijin, mediatii școlari, profesori logopezi, alți specialiști care lucrează în domeniul educației copiilor cu CES din învățământul preuniversitar	Minodora Gavrilă minodora.gavrilă@ccd-bucuresti.org
Educație interculturală pentru o școală nouă	cadre didactice din învățământul preuniversitar	Georgeta Bolojan georgeta.bolojan@ccd-bucuresti.org Olimpia Mateescu olimpia.mateescu@ccd-bucuresti.org
Educație pentru acordarea primului ajutor	personalul didactic din învățământul preuniversitar	Paragină Florica florica.paragina@ccd-bucuresti.org
Educație pentru situații de urgență	cadre didactice din învățământul primar	Silvia Borteanu silvia.borteanu@ccd-bucuresti.org
Evaluarea de competențe profesionale ale cadrelor didactice din învățământul preuniversitar	personal didactic de predare din învățământul preuniversitar, având gradul didactic I, gradul didactic II sau titlul științific de doctor	Ilana Dumitrescu ilana.dumitrescu@ccd-bucuresti.org Gabriela Subă gabriela.suba@ccd-bucuresti.org
Managementul activităților metodico-științifice și psihopedagogice organizate de catedre/ comisii metodice și în cercuri pedagogice	inspectori școlari, profesori metodiști ai CCD/ISJ/ISMB, responsabili de catedre/comisii metodice/cercuri pedagogice din învățământul preuniversitar	Olimpia Mateescu olimpia.mateescu@ccd-bucuresti.org
Managementul proiectelor educaționale	personal didactic și didactic auxiliar din învățământul preuniversitar	Georgeta Bolojan georgeta.bolojan@ccd-bucuresti.org
Managementul resurselor de corupție în educație	cadre didactice din învățământul preuniversitar	Georgeta Bolojan georgeta.bolojan@ccd-bucuresti.org
Predarea-învățarea limbii franceze printr-un demers comunicativ-acțional	cadre didactice cu specializarea Limba și literatura franceză (principal sau secundar) din învățământul preuniversitar	Georgeta Cuata georgeta.cuata@ccd-bucuresti.org

De asemenea, am continuat tradiția de a oferi sprijin și promovare pentru menținerea la un nivel ridicat a activității Coralei „Nicolae Oancea”, formată din profesori de muzică din Capitală. În această zonă a artelor, lunar se desfășoară întâlnirile Cenaclului Literar „Destine”. Pentru a completa într-un mod firesc această arie de activitate, ne bucurăm că Festivalul Național de Teatru „George Constantin” se desfășoară în parteneriat CCD-ISMB, fiind anul acesta la a XVII-a ediție.

O componentă importantă care **sprijină învățarea pe tot parcursul vieții (formare profesională/ dezvoltare personală)** o reprezintă colaborarea CCD cu Centrele de Documentare și Informare de la nivelul unităților de învățământ, având ca atribuții coordonarea metodologică a respectivelor centre și a profesorilor documentariști, precum și a activităților din bibliotecile unităților de învățământ din rețeaua școlară a municipiului București.

Începând cu anul școlar 2016-2017, site-ul CCD- București www.ccd-bucuresti.org s-a reorganizat, asigurând accesul la informație în mod transparent, atât în paginile în limba română cât și prin traducerea unor pagini de interes în limba engleză, pentru partenerii străini din proiectele europene pe care le implementăm.

Astfel, la acest moment CCD-București are în derulare **2 proiecte Europene Erasmus + K2/K3**, cu parteneri din Anglia, Austria, Germania, Olanda, Slovacia, Bulgaria, direcțiile de acțiune fiind în zona creșterii responsabilității sociale și a integrării sociale a tinerilor.

De altfel, *instituția noastră consideră că este important să fii implicat în acțiuni de voluntariat și responsabilitate socială, atât în zona on-line unde avem o structură de Voluntariat IT – Event Zone*, prin care propuneri noi de activități se pilotează în regim de gratuitate, dar și prin organizarea de activități de strângere de fonduri pentru sprijinirea unor organizații non-guvernamentale sau asociații non-profit, având desfășurate la acest moment, anual începând cu 2015, evenimente la care elevi, profesori, părinți au contribuit prin donații la realizarea obiectivelor activității – dotări și renovări ale spațiilor de întâlnire, relaxare a copiilor bolnavi și internați în spital.

Revenind la zona parteneriatelor, trebuie să menționăm colaborarea foarte bună cu **Primăria capitalei – PROEDUS - CIVITAS**, concretizată în implementarea a câte 2 proiecte cu scop formare și dezvoltare profesională și personală, în contexte formale și non-formale, cele din urmă fiind destul de des solicitate de a fi implementate sub coordonarea CCD de către colective din unități de învățământ, care înțeleg că întărirea unei organizații se poate realiza foarte bine prin implicarea membrilor organizației în vizite de studiu, ateliere de lucru de dezvoltare organizațională și prin schimburi de experiență, fie în județe din țară, fie identificând parteneri din țări ale UE.

Mulțumim de asemenea, partenerilor cu sprijinul cărora diversificăm aria de activitate, mai ales în contextul în care participarea cadrelor didactice este în regim de gratuitate: Asociația Ghidelor și Ghizilor din România, Asociația Culturală pentru Teatru și Origami din România – ACTOR, Institutul Cervantes, Comisia Națională a României pentru Unesco, Asociația Română pentru Dezbateri, Oratorie și Retorică, Fundația Terre des Hommes Elveția, Societatea Națională de Cruce Roșie din România, Institutul pentru Dezvoltarea Evaluării în Educație, Academia de Studii Economice, Asociația SolMentis, Universitatea din București, Institutul de Științe ale Educației din Chișinău, Institutul Român pentru Drepturile Omului, Zefir, Universitatea Politehnica București.

Mulțumim sprijinului constant pe care ni-l acordă Primăria Sectorului 6, Primăria sectorului 1, Primăria sectorului 3, precum și Administrația Școlilor sector 6. Mulțumim colaborării foarte bune cu sindicatele reprezentative la nivel de ramură din București.

Prof. Gabriel Narcis Vrînceanu
Director Casa Corpului Didactic a
Municipiului București

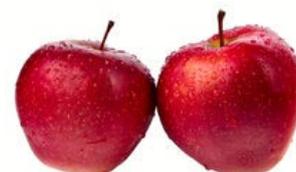
DEVIZA CASEI CORPULUI DIDACTIC BUCUREȘTI

este

„Prin tradiție, pentru viitor. Prin profesionalizare, pentru rezultate.”

Viziunea CCD-București este perfect redată prin spusele lui George Bernard Shaw:

„Dacă doi oameni au câte un măr pe care îl schimbă între ei, atunci ei vor avea tot câte un măr. Dacă fiecare dintre cei doi are câte o idee și fac schimb de idei, atunci cei doi vor avea mai apoi, fiecare, câte două idei.”

Contextul și principalele caracteristici ale evaluării elevilor din România

Evaluarea elevilor: Axarea pe învățare

Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), în urma studiilor realizate, a făcut o serie de recomandări privind sistemul de învățământ preuniversitar din România, pe care vi le prezentăm în materialele din numărul prezent al revistei CCD București, Atelier Didactic.

Sistemul de învățământ din România a înregistrat progrese semnificative în ultimele decenii, consolidându-și instituțiile și îmbunătățind rezultatele învățării la nivelul elevilor. Totuși, deși oferă unora dintre elevi șansa de a excela, mulți alții nu stăpânesc competențele de bază și aproape o cincime renunță la școală înainte de a absolvi învățământul liceal.

În România, evaluarea elevilor este dominată de examinări cu mize importante, care limitează procesul de învățare și promovează o definiție restrânsă a succesului. **Plasarea învățării în centrul evaluării** va permite reechilibrarea acesteia și recunoașterea abilităților și a intereselor tuturor elevilor, oferindu-le șansa să dea tot ce e mai bun.

Capitolul analizează cum măsoară și cum influențează sistemul de examinare românesc procesul de învățare al elevilor. În România, evaluarea elevilor se caracterizează printr-un puternic accent pe testarea externă, ceea ce permite în mică măsură cadrelor didactice să recurgă la propriul raționament profesional și să ofere feedback elevilor, esențial în procesul de învățare.

În primul rând, România trebuie să perfecțeze standardele de învățare ale curriculumului și să încurajeze schimbările de la nivelul procesului de învățare și predare la care aspiră noul curriculum. **Standardele de învățare ar trebui formulate mai clar și însoțite de exemple de lucrări de-ale școlărilor, astfel încât profesorii să poată aprecia nivelul de învățare al elevilor în baza lor.**

Va fi important să se actualizeze formarea teoretică și practică a noilor cadre didactice în domeniul evaluării elevilor și să se asigure o dezvoltare profesională care să vizeze prioritar **îmbunătățirea practicii de evaluare, mai ales prin metode formative.** Revizuirea evaluărilor naționale care să permită redactarea unor teste ghidate de profesori, cu sprijinul autorităților centrale, va contribui la dezvoltarea progresivă a competențelor de evaluare ale cadrelor didactice.

Ca și în multe alte domenii ale sale, investițiile insuficiente au împiedicat sistemul de învățământ românesc să țină pasul cu evoluțiile internaționale. Sunt făcute trimiteri cu exemplificări din sistemele de învățământ din diferite țări, nu neapărat din Europa: Olanda, Polonia, Scoția, Irlanda, Norvegia, Suedia, Danemarca, Australia, Noua Zeelandă.

Recomandări

1. Alinierea evaluării elevilor la obiectivele de învățare ale noului curriculum

- Dezvoltarea standardelor de învățare ale curriculumului în domeniile de bază, mai precis scris, citit și matematică, pentru ca aceștia să devină niște repere cheie în evaluarea de la clasă și cea externă, sprijinind alinierea la curriculum. Aceasta ar trebui să includă exemple concrete de lucrări ale elevilor, care să ilustreze așteptările naționale. **Folosirea scalelor actuale de punctare la clasă pentru a stabili niveluri de performanță în cadrul standardelor la propria lor activitate de la clasă și să creeze un limbaj comun pentru descrierea performanței.**
- Utilizarea evaluărilor naționale de la clasele a II-a și a IV-a în scopul consolidării standardelor de învățare. Evaluările naționale vizează competențele de bază ale noului curriculum, putând constitui un mod util de a comunica standardele stabilite și de a încadra corect performanțele individuale ale elevilor în baza acestora. Pentru aceasta, însă, **evaluările trebuie însoțite de îndrumare cu privire la modul în care trebuie interpretată activitatea elevilor, în concordanță cu standardele de învățare.** Raportarea rezultatelor trebuie aliniată, la standardele de învățare astfel încât profesorii, elevii și părinții să înțeleagă clar măsura în care un elev stăpânește competențele de bază și orice eventuale decalaje și dificultăți de învățare.

2. Reducerea impactului negativ al examenelor naționale asupra învățării și evoluției elevilor.

- Creșterea nivelului de calitate și echitate al evaluării din clasa a VIII-a, ca o primă prioritate. Ar trebui extinsă gama de competențe și domenii testate pentru a realiza o evaluare mai amplă a nivelului de învățare al elevilor și pentru a încuraja învățarea întregului curriculum. Reducerea ponderii notelor școlare în media generală a claselor a VII-a și a VIII-a va permite evitarea atașării unei mize activității de la clasă și concentrarea eforturilor profesorilor și a elevilor mai mult asupra învățării și mai puțin asupra performanței în primii ani din învățământul gimnazial. Acuratețea și fiabilitatea notelor școlare din clasele a VI-a și a VII-a ar trebui îmbunătățite printr-un proces de “moderare” în baza discuțiilor cu profesorii din școli legate de activitatea standard a elevilor și punctarea corespunzătoare, precum și printr-un efort general de a crește competențele de evaluare ale profesorilor. Odată cu îmbunătățirea acestui aspect, notele la clasă vor putea reprezenta o pondere mai mare în media generală a clasei a VIII-a.
- Revizuirea parcursurilor școlare și a certificării din învățământul secundar astfel încât toți elevii să beneficieze de șanse educaționale egale pe o perioadă mai îndelungată și de recunoașterea realizării lor. Acestea ar trebui să implice o analiză critică a momentului și a modului în care elevii aleg sau sunt selectați în diferite programe de învățământ secundar, luând totodată în calcul posibilitatea eliminării evaluării din clasa a VIII-a ca mijloc de selecție în învățământul liceal.

3. Dezvoltarea competențelor de evaluare ale cadrelor didactice

- Elaborarea unei declarații de politică națională cu privire la valoarea evaluării formative și importanța ei pentru educația din România, susținută de o strategie de promovare a acesteia. Aceasta ar putea fi completată de o campanie națională de conștientizare, menită să ajute cadrele didactice și societatea să aprecieze pe deplin importanța acesteia pentru învățare.
- Asigurarea unei formări inițiale și continue a cadrelor didactice care să le ofere o bază mai solidă în scopul evaluării elevilor. Noul masterat didactic permite oferirea unei formări inițiale a cadrelor didactice care pune la dispoziția noilor profesori fundamentele solide ale teoriei evaluării, combinate cu suficiente oportunități de exersare a evaluării, în special a metodelor formative. Ar trebui extinsă formarea continuă în domeniul evaluării, iar programele de dezvoltare profesională axate pe noul curriculum ar trebui să includă sistematic sprijin care să ajute cadrele didactice să evalueze competențele și să folosească evaluarea în scopul conturării activității didactice și a procesului de învățare al elevilor. **România ar putea lua în calcul posibilitatea numirii unor “consilieri de evaluare”, care să ajute unitățile de învățământ să utilizeze tehnicile de evaluare formative, încadrați în noile departamente pentru îmbunătățirea calității școlare din cadrul ISJ-urilor.**
- O mai mare utilizare a evaluărilor naționale de la clasele a III-a și a IV-a în scopul dezvoltării competențelor de evaluare ale cadrelor didactice și creșterii calității feedback-ului. Conferind cadrelor didactice responsabilitatea de a elabora evaluările, acestea vor avea mai multe șanse să își exercite și să câștige încredere în rați-

onamentul lor profesional, dar și să ofere feedback mai detaliat elevilor cu privire la performanțele acestora. În acest scop, profesorii ar trebui să beneficieze de sprijin de la nivel central, precum un model de raportare și o bancă de itemi națională, pentru a se asigura că evaluează nivelul de învățare al elevilor conform așteptărilor curriculumului și oferă feedback util elevilor în legătură cu modul în care pot progresa aceștia. Această practică ar putea fi testată inițial la clasa a II-a și extinsă ulterior, dacă are succes, și la clasa a IV-a. oferirea de instrucțiuni referitoare la elaborarea planurilor individuale de învățare pe baza rezultatelor elevilor ar putea ajuta cadrele didactice să folosească evaluările mai eficient în scopuri formative. **De asemenea, mutarea evaluărilor la începutul anului școlar ar consolida rolul formativ al acestora.**

- **Încurajarea școlilor și a cadrelor didactice să pună accent pe evaluarea formativă, conferindu-i o valoare sporită la nivelul evaluării cadrelor didactice și a unităților de învățământ și reducând ponderea deținută de rezultatele testărilor cu miză ridicată, conform măsurilor recomandate în cele ce urmează.**

Sursa: http://media.hotnews.ro/media_server1/document-2017-05-3-21746209-0-studiul-oecd-despre-educatie.pdf; OCDE, UNICEF - Studii OCDE privind evaluarea și examinarea în domeniul educației, România 2017

**Text selectat de
prof dr Olimpia Mateescu,
CCD București**

Evaluare instituțională

Concluziile OCDE

Analiza întreprinsă de OCDE și UNICEF în strânsă legătură cu Ministerul Educației Naționale din România vizează și sistemul de evaluare și examinare a unităților de învățământ din România. Analiza cuprinde o serie de **recomandări** care să ajute statul român să valorifice practicile pozitive care au fost deja implementate pentru a realiza o schimbare pozitivă în sistemul de educație românesc.

Evaluarea instituțiilor de învățământ din România se realizează în conformitate cu OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006 cu modificările ulterioare.

Evaluarea instituțională poate fi efectuată chiar de către organizația furnizoare de educație, și atunci ia forma **EVALUĂRII INTERNE** sau poate fi efectuată de o agenție națională sau internațională specializată, aceasta fiind **EVALUAREA EXTERNĂ**.

Evaluarea internă este realizată de Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității (CEAC) care există la nivelul fiecărei organizații furnizoare de educație din România și care elaborează anual un raport de evaluare internă privind calitatea educației în organizația respectivă. Raportul este adus la cunoștință tuturor beneficiarilor și este pus la dispoziție evaluatorului extern.

Evaluarea externă este realizată de **Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP), Ministerul Educației Naționale (MEN), Inspectoratul Școlar Județean/ Inspectoratul Școlar al Municipiului București (ISJ/ ISMB)**. Responsabilitățile celor trei instituții se suprapun pe alocuri.

Principala instituție care realizează evaluarea externă a unităților de învățământ este ARACIP - o instituție publică sub coordonarea MEN care are atribuții în ceea ce privește activitatea de monitorizare și control al calității activității desfășurate în unitățile de învățământ preuniversitar. Legea privind asigurarea calității adoptată în 2005 a pus bazele actualului sistem de evaluare a unităților de învățământ din România. Aceasta stabilește responsabilitățile evaluatorilor interni și externi ai unităților de învățământ preuniversitar și superior. De asemenea, a introdus noi cerințe pentru evaluarea internă și externă a unităților de învățământ, urmărind ca fiecare școală să îndeplinească nivelul minim de calitate, impunându-le evaluări periodice, la început pentru obținerea avizului de funcționare și pentru acreditare, iar apoi evaluarea periodică a calității o dată la cinci ani. **ARACIP răspunde de stabilirea standardelor naționale de calitate și a indicatorilor de performanță, dar și de evaluarea unităților de învățământ în baza acestor standarde;** elaborează manuale de evaluare internă a calității, ghiduri de bune practici, lucrări de sinteză a bunelor practici de evaluare și asigurare a calității, elaborează periodic analize de sistem asupra calității învățământului preuniversitar. La nivelul ARACIP, evaluarea este realizată de profesori calificați cu experiență în evaluare.

MEN realizează activitatea de evaluare a organizațiilor furnizoare de educație prin Direcția de Monitorizare și Inspecție Școlară. Direcția menține o legătură permanentă cu inspectoratele școlare organizând întâlniri cu inspectorii ISJ/ISMB la înce-

putul fiecărui an școlar. **Fiecare inspectorat trebuie să transmită anual un raport de activitate și să răspundă solicitărilor adresate de către minister** pentru obținerea unor informații referitoare la activitatea desfășurată în unitățile de învățământ.

ISJ/ISMB, ca instituții deconcentrate ale MEN, sunt responsabile cu controlul calității la nivelul unităților de învățământ. Ele aplică politicile educaționale, controlează implementarea lor în unitățile de învățământ și monitorizează calitatea activităților instructiv-educative. Inspectorii responsabili de curriculum și inspecție școlară se ocupă de realizarea calității în procesul de predare-învățare. Ei efectuează inspecții de specialitate care vizează cadrele didactice. Inspectorii responsabili de management se ocupă de inspecția pentru managementul instituțional - evaluează și consiliază directorii unităților de învățământ, planifică și monitorizează activitățile din anumite portofolii, precum managementul, dezvoltarea resurselor umane, minorități naționale, educație continuă, proiecte de educație și activități extrașcolare. De remarcat că în ISJ/ISMB există disproporție între procentul de inspectori de curriculum și inspecție școlară și procentul celor de management pe de o parte și de distribuire a inspecțiilor în funcție de numărul de școli, ceea ce conduce la disfuncții în activitatea de evaluare instituțională. **Fluctuația de personal din cadrul inspectoratelor școlare, din motive de numiri politice, a influențat negativ activitatea de evaluare a calității activității din unitățile de învățământ.** ISJ/ISMB ar trebui să sprijine unitățile de învățământ, dar majoritatea sarcinilor lor vizează monitorizarea și controlul activității școlare. În practică inspectorii verifică respectarea legislației și a regulamentelor în vigoare de către școli în detrimentul controlului calității la nivelul unităților de învățământ.

În concluzie, studiul OCDE constată că ar fi binevenită o **revizuire a procesului de evaluare a unităților de învățământ din România**, în sensul punerii unui accent mai mare pe practicile de predare și învățare și rezultatele tuturor elevilor. Acordarea unui sprijin susținut școlilor în procesul de autoevaluare și autodezvoltare va reprezenta o modalitate eficientă de promovare a unor îmbunătățiri susținute la nivelul sistemului de învățământ.

Recomandările studiului fac referire la:

1. **Stabilirea unui cadru comun de evaluare a unităților de învățământ** (stabilirea unei definiții comune a ceea ce înseamnă o "școală bună", care să asigure că toți evaluatorii și toate școlile se ghidează după aceleași așteptări și se concentrează asupra aspectelor celor mai importante pentru îmbunătățirea calității școlii; revizuirea atribuțiilor instituțiilor responsabile de evaluarea externă pentru a reduce suprapunerile și pentru a asigura că fiecare organizație îndeplinește rolul pentru care deține competențe).
2. **Utilizarea rezultatelor evaluării în sensul susținerii mai eficiente a îmbunătățirii calității școlilor** (acordarea unui feedback corespunzător și a unui sprijin competent pentru monitorizarea unităților de învățământ astfel încât acestea să realizeze îmbunătățiri; luarea în calcul a unei abordări diferențiate a evaluării școlare externe pe viitor; asigurarea unei raportări publice bazate pe măsurarea obiectivă a performanțelor școlii).
3. **Consolidarea autoevaluării școlare** (promovarea autoevaluării la nivelul școlilor și integrarea acesteia în activitățile ce vizează îmbunătățirea calității; dezvoltarea capacității de autoevaluare a școlilor; asigurarea că școlile dețin resursele și autonomia necesare implementării îmbunătățirilor).
4. **Dezvoltarea rolurilor de director și inspector școlar** (asigurarea unor proceduri de angajare a directorilor și inspectorilor ISJ/ISMB imparțiale și transparente; încurajarea și oferirea posibilității directorilor de a conduce mai eficient procesul de îmbunătățire a calității școlilor; abordarea provocărilor sistemice reprezentate de școlile satelit și a lipsei de claritate legată de răspunderea directorilor; reorientarea rolului inspectorului ISJ/ISMB, de la control la acordarea de sprijin).

**Text selectat de
prof. metodist Izabela Bejenariu,**

Concluziile OCDE

Evaluarea personalului didactic din România: asigurarea unei evaluări care susține dezvoltarea profesională a cadrelor didactice

Analiza întreprinsă de către OCDE și UNICEF la cererea Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice din România, vizând sistemul de evaluare și examinare adresat unităților de învățământ din România, prezintă o serie de recomandări menite să ajute Ministerul Educației Naționale să valorifice practicile pozitive implementate deja în țările OCDE, în scopul realizării unei schimbări pozitive la nivelul sistemului de educație. Analiza încurajează România să plaseze învățarea în centrul evaluării și examinării, ceea ce va crea trecerea la un sistem în care testarea nu reprezintă doar o modalitate de a măsura și a recompensa performanța, ci și un punct de plecare pentru discuții și feedback.

În Capitolul 3- referitor la evaluarea personalului didactic din România, extras din **studii OCDE privind evaluarea și examinarea în domeniul educației, România 2017**, se analizează modul în care ar putea fi reformat actualul sistem de evaluare a personalului didactic al României pentru a avea un impact mai pozitiv asupra procesului de învățare și predare și pentru o mai bună aliniere la obiectivele curriculumului național. *Evaluarea personalului didactic se referă la modul în care sunt evaluate cadrele didactice și primesc feedback cu privire la performanța și competențele lor.* O evaluare bine structurată sprijină cadrele didactice în dezvoltarea lor profesională și le responsabilizează în activitatea lor, contribuind la îmbunătățirea actului pedagogic, la creșterea calității actului didactic și, implicit, la creșterea performanțelor elevilor,

Îmbunătățirea proceselor de evaluare pentru a susține formarea continuă și dezvoltarea competențelor cadrelor didactice vor fi în beneficiul cadrelor didactice, elevilor, școlilor și sistemului de învățământ în general.

Implicarea factorilor de interes este importantă pentru succesul reformelor în sistemul de învățământ, iar implicarea cadrelor didactice în elaborarea acestor reforme este esențială, întrucât acestea pot veni cu sugestii pertinente din perspectiva educatorilor și pentru a asigura asumarea standardelor didactice profesionale, proceselor de evaluare și etapelor din carieră, ce vor face parte din profesia didactică.

Recomandări

1. **Elaborarea unor standarde didactice profesionale comune**
 - *Elaborarea unor standarde didactice naționale care să definească actul pedagogic de calitate în România și să ghideze criteriile și procesele de evaluare, precum și alte aspecte de politică didactică, cum ar fi formarea inițială și dezvoltarea profesională a profesorilor.* Standardele didactice ar trebui alinate la standardele de învățare consolidate, care stabilesc obiective naționale de învățare, astfel încât evaluările să ajute cadrele didactice să își dezvolte competențele pedagogice care să-i permită atingerea obiectivelor naționale de învățare;

- **Înființarea unui forum consultativ care să implice toți actorii relevanți pentru a ajunge la un acord cu privire la elaborarea standardelor didactice**, încurajând astfel o dezbateră despre tipurile de competențe și atributele pe care ar trebui să le dezvolte profesorii români;
- **Luarea în calcul a posibilității înființării unui organism profesional de autoreglementare didactică**, care să răspundă de promovarea și menținerea standardelor didactice, organism care ar putea juca un rol mai direct în conturarea politicii didactice și a condițiilor de certificare.

2. Axarea evaluării periodice a personalului didactic pe dezvoltare, pentru a susține îmbunătățirea procesului de predare

- **Eliminarea impactului major al evaluării periodice, care îi limitează rolul de dezvoltare.** Rezultatele evaluării periodice nu ar trebui folosite, pentru acordarea de prime salariale, iar eligibilitatea pentru promovarea în carieră ar trebui să se bazeze pe un prag minim, nu să ceară profesorilor să obțină cel mai bun punctaj la evaluările periodice. Aceste modificări ar trebui realizate în cadrul unei reforme mai ample a evaluării în scopul evoluției în carieră. Pentru cadrele didactice care nu caută să promoveze, evaluarea periodică centrată pe dezvoltare ar putea fi echilibrată printr-o evaluare periodică externă în scopul recertificării, care să vizeze asigurarea calității și responsabilizarea profesorilor.
- **Realizarea evaluărilor periodice de către evaluatori familiarizați cu activitatea la clasă a profesorilor și care dețin experiența necesară pentru a oferi feedback de calitate.** Directorii și evaluatorii din cadrul școlii sunt cei care ar trebui să realizeze evaluările periodice deoarece cunosc profesorii și activitatea lor la clasă. Evaluarea ar trebui să se focalizeze pe observații la clasă și dialog profesional pentru a identifica și a răspunde nevoilor de dezvoltare ale cadrelor didactice.
- **Conectarea evaluării periodice la dezvoltarea profesională a cadrelor didactice.** Adăugarea unor planuri de învățare profesională la metodologia de evaluare periodică, care să încurajeze profesorii să își identifice nevoile de învățare împreună cu evaluatorii lor. Planurile ar putea descrie câteva tehnici pe care să le folosească profesorii pentru a crește nivelul de implicare și învățare al elevilor, dar și activitățile de învățare profesională care îi vor ajuta să facă acele schimbări. Acordarea mai multor oportunități de învățare informală prin colaborare în cadrul unităților de învățământ și prin intermediul rețelelor colegiale va reprezenta un sprijin important în procesul de formare continuă.
- **Stabilirea unui răspuns standard în cazul performanțelor slabe.** Lipsa actuală a unui răspuns standard în cazul unui rezultat nesatisfăcător la evaluarea periodică împiedică eliminarea deficiențelor de la nivelul activității didactice. România ar trebui să stabilească un răspuns imparțial și etapizat referitor la performanțe slabe, care ar putea include elaborarea unui plan de remediere, evaluări suplimentare și, în final, concedierea în cazul în care nu se ameliorează performanțele.

3. Îmbunătățirea evaluării din perioada de stagiatură și a celei inițiale a cadrelor didactice

- **Crearea unui corp de profesori cu experiență, care să se ocupe de inspecția cadrelor didactice debutante în vederea definitivării în învățământ a acestora, focalizând inspecția pe practica de la clasă.** Profesorii experimentați ar veni cu expertiză și cunoștințe pedagogice importante, oferind noilor cadre didactice feedback util, pentru dezvoltarea profesională la început de carieră și ar conferi inspecției școlare independență și consistență, iar inspectorii din ISJ-uri s-ar concentra asupra acordării de sprijin școlilor așa cum se recomandă în prezentul studiu la capitolul 4, punctul "4.4 Dezvoltarea rolurilor de director și inspector școlar- 4.4.4. Reorientarea rolului inspectorului ISJ, de la control la acordarea de sprijin".
- **Revizuirea definitivatului în sensul evaluării competențelor didactice necesare implementării noului curriculum și eventuala reducere a ponderii sale în procesul de evaluare.** Noile standarde didactice ar trebui să ghideze procesul de revizuire a examenului de definitivat pentru a asigura că acesta evaluează competențele de care au nevoie cadrele didactice la clasă și, prin adăugarea unor întrebări deschise mai practice în cadrul examenului, care să măsoare mai eficient competențele profesorilor. Pondere examenului de definitivat ar trebui redusă în schimbul unei metode mai eficiente de măsurare a competențelor cadrelor didactice, cum ar fi inspecția la clasă a noilor profesori, bazată pe performanțe.

- **Susținerea mai amplă a noilor cadre didactice în scopul dezvoltării lor profesionale.** Toate cadrele didactice debutante ar trebui să aibă un mentor, să fie monitorizate îndeaproape și să primească feedback periodic pentru a-și dezvolta competențele didactice. Actualul portofoliu didactic ar trebui transformat într-un instrument formativ, care să includă date reale privind activitatea desfășurată de noii profesori cu elevii lor, să fie discutat cu directorii și mentorii lor și să încurajeze auto-reflecția.
- **Îmbunătățirea formării inițiale a cadrelor didactice astfel încât profesorii debutanți să fie pregătiți corespunzător pentru actul pedagogic,** prin ridicarea ștachetei pentru admiterea în programele de formare inițială a cadrelor didactice, prin selectarea candidaților ce dețin abilitățile necesare și o motivație puternică de a preda, prin asigurarea unor programe care pregătesc profesorii în baza noului curriculum centrat pe elev și le oferă suficientă pregătire practică în domeniul predării și evaluării elevilor. Introducerea progresivă a noului program de masterat didactic, asigurându-se că instituțiile sunt capabile să îndeplinească cerințele de calitate ale acestuia și că se evaluează impactul său asupra pregătirii cadrelor didactice înainte de a-l face obligatoriu.

4. Recompensarea și stimularea cadrelor didactice pentru dezvoltarea nivelului lor de competență.

- **Revizuirea parcursului profesional al cadrelor didactice astfel încât acestea să fie motivate să își dezvolte competențele și să preia noi roluri și responsabilități pe parcursul carierei lor.** Noul parcurs profesional ar trebui să se ghideze după standardele didactice aferente diferitelor etape ale carierei de profesor (de exemplu, de la profesor debutant la profesor expert), fiecare etapă fiind însoțită de noi responsabilități și ar trebui definite și noi trepte salariale care să reflecte diferitele etape și responsabilități ale carierei.
- **Revizuirea evaluării realizate în scopul evoluției în carieră astfel încât aceasta să vizeze mai degrabă măsurarea efectivă a activității didactice decât examene și condiții academice,** prin fundamentarea evaluării realizate în scopul evoluției în carieră pe măsurarea efectivă a competenței cadrelor didactice, inclusiv prin observații la clasă, și integrarea informațiilor primite de la evaluatorii din cadrul școlii care se ocupă de procesul de evaluare periodică dar și, folosirea aceluiași corp de profesori experimentați care vor evalua noile cadre didactice pentru realizarea evaluării în scopul evoluției în carieră.
- **Revizuirea și eventuala eliminare a gradației de merit, care nu măsoară activitatea didactică într-un mod imparțial și echitabil.** În schimb, ar trebui creat un nou parcurs profesional pentru personalul didactic, care să recunoască și să recompenseze profesorii pe măsură ce se dezvoltă profesional și își asumă noi roluri și responsabilități, oferindu-le o remunerație mai mare. Ar trebui luată în considerare și creșterea salariilor

profesorilor pentru a atrage candidați competenți spre această profesie și a asigura cadrelor didactice o remunerare suficientă.

http://media.hotnews.ro/media_server1/document-2017-05-3-21746209-0-studiul-oecd-despre-educatie.pdf; OCDE, UNICEF - Studii OCDE privind evaluarea și examinarea în domeniul educației, România 2017

Text selectat de
prof. metodist Iuliana Stana
CCD București

În perioada 10-31 martie 2017, s-a desfășurat proiectul **Dezvoltarea competențelor de negociere și rezolvare alternativă a conflictelor în învățământul preuniversitar**, organizat în cadrul parteneriatului civic pentru educație CIVITAS.

Proiectul și-a propus să ofere instrumente și alternative viabile în soluționarea conflictelor ce apar pe diferite paliere în existența cotidiană a unităților de învățământ diferitelor categorii de factori implicați în derularea procesului educativ (elevi, cadre didactice, management, personal didactic auxiliar). Gestionarea eficientă a conflictului, negocierea, devin componente esențiale ale climatului educativ și instituțional. Modalitățile de rezolvare alternativă a conflictului, cunoscute în literatura de specialitate ca *ADR – Alternative Dispute Resolution* (medierea, arbitrajul și coaching-ul) reprezintă o soluție viabilă probată prin rezultatele deosebite obținute în diferite medii sociale (juridic, financiar, antreprenoriat), transferabile și în mediul educațional. Așa-numitele *soft-skills* în comunicare (descifrarea reacțiilor, descifrarea limbajului non-verbal și paraverbal) oferă instrumentele necesare înțelegerii cauzelor reale ce determină apariția unui conflict.

Scopul proiectului a fost formarea continuă a cadrelor didactice. În perioada **17-25 martie, la Colegiul Național Spiru Haret București**, a fost livrat programul de formare *Rezolvarea alternativă a conflictelor în unitățile de învățământ*.

Grupul țintă (250 de formabili) a fost compus din: **100 de cadre didactice din învățământul preuniversitar (25 preșcolar, 25 primar, 25 gimnazial, 25 liceal), 50 de profesori din cluburile copiilor/palatul național al copiilor, 75 cadre didactice auxiliare (bibliotecari, secretari, informaticieni, administratori de patrimoniu, laboranți), 25 de formatori CCD.**

În cele patru zile de curs, formabilii au identificat importanța comunicării pentru gestionarea conflictelor și s-au familiarizat cu strategii specifice medierii prin intermediul unor activități interactive. Au fost împărtășite și valorizate bune practici, s-au căutat soluții la probleme comune identificate în activitatea curentă, a fost timp de calitate petrecut împreună. În chestionarul de feedback, participanții au apreciat actualitatea tematicii propuse, calitatea materialelor, prestația formatorilor și modalitatea de abordare a sesiunilor de formare.

coordonator proiect
Prof. metodist Silvia Borțeanu,
CCD București

Dezvoltarea competențelor de negociere și rezolvare alternativă a conflictelor în învățământul preuniversitar

Incluziunea - preocuparea anului 2017

2017 este anul incluziunii în proiectele Erasmus+ .

Cred că fiecare cadru didactic este preocupat de realizarea incluziunii în educația școlară și în educația extrașcolară. Pentru mine incluziunea este preocuparea anului 2017.

Iată câteva argumente în acest sens.

În perioada 20-24 noiembrie 2016 am participat la seminarul de contact despre echitate și incluziune în educația școlară, Malaga, Spania 2016 .

Evenimentul a fost finanțat de Comisia Europeană prin intermediul Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale.

De la acest seminar de contact am venit cu câteva idei și impresii:

- principalul scop al seminarului de contact a fost promovarea creării de parteneriate strategice (KA2) legate de echitate și incluziune în educația școlară
- seminarul de contact s-a adresat profesioniștilor din domeniul educației (educatori, profesori, directori, consilieri școlari etc.) și reprezentanții autorităților școlare
- au fost prezenți profesori din 14 țări: Austria, Cipru, Croația, Macedonia, Germania, Letonia, Polonia, Franța, Portugalia, Malta, Suedia, Spania, Slovacia și România
- s-au aprofundat cunoștințe legate de eTwinning, parte component a proiectului European Erasmus+;
- s-a realizat un foarte util schimb de idei și de bune practici privind realizarea incluziunii cu participanți din aproape toate țările prezente la seminar;
- s-a realizat un foarte util și interesant schimb de informații despre sistemele de învățământ din Polonia, Croația, Franța, Portugalia, Malta, Suedia, Spania;
- evenimentul mi-a prilejuit dezvoltarea competențelor personale, în primul rând a celor legate de exprimarea într-o altă limbă- engleză, franceză, dar și spaniolă;
- recomand tuturor cadrelor didactice să aplice și să participe la seminarele de contact la nivel European, întrucât ele reprezintă o ocazie foarte bună de a găsi parteneri pentru implementarea proiectelor europene;
- pentru cadrele didactice care nu reușesc să participe la astfel de seminare de contact recomand să utilizeze platforma eTwinning pentru a găsi parteneri pentru proiectele europene, dar și pentru dezvoltarea personală și pentru implementarea de proiecte Erasmus+ eTwinning.

În perioada 26-30 aprilie 2017 am participat la activitatea de formare continuă în cadru nonformal: WORKSHOP "DEZVOLTAREA PRACTICILOR INCLUZIVE ÎN ȘCOLILE EUROPENE", organizată de Casa Corpului Didactic București în colaborare cu Școala Podstawowa Nr.2 din Cracovia, Polonia.

Iată câteva idei și impresii legate de participarea la acest workshop :

- m-am bucurat încă de la început de această oportunitate de formare continuă în cadru nonformal, întrucât eu însămi sunt promotor neobosit al educației/ învățării nonformale;
- vizita la Școala din Cracovia, Szkoła Podstawowa Nr.2, mi-a plăcut foarte mult, m-a emoționat și încântat în egală măsură. Pastrez cu drag amintirea primirii căldu-

roase pe care ne-au făcut-o elevii și profesorii școlii, spectacolul prezentat de elevii de la ciclul primar, vizita în școală și discuțiile avute cu colegii polonezi;

- dezbateră care a avut loc cu profesorii școlii a fost foarte interesantă și constructivă. S-au prezentat sistemele de învățământ din Polonia și România, aspecte legate de practicile incluzive, de participarea la proiectele europene pentru școli;
- am apreciat foarte mult valoroasele materiale și discuții despre incluziune, integrare, segregare, excludere avute pe tot parcursul workshop -ului "DEZVOLTAREA PRACTICILOR INCLUZIVE ÎN ȘCOLILE EUROPENE";
- am prezentat principalele informații de la seminarul de contact despre echitate și incluziune în educația școlară, Malaga 2016, și am accentuat ideea importanței formării elevilor și a colaborării prin proiectele europene eTwinning
- am apreciat foarte mult și activitățile din cadrul programului cultural, în mod deosebit vizita la Mina de sare Wieliczka – Cracovia și turul de oraș Cracovia;

Când scriu aceste rânduri îmi cade în mână micuța carte de vizită de la ANIA și MATEUSZ, doi minunați danastori ai dansului local din Cracovia, "tancze krakowiaka". Mă bucur nespus și mă emoționez din nou .

Adresez mulțumiri și felicitări organizatorilor de la Casa Corpului Didactic București și de la Școala Podstawowa Nr. 2 din Cracovia, Polonia pentru această activitate de formare continuă în cadru nonformal, cu atât mai mult cu cât 2017 este anul incluziunii în proiectele Erasmus+ .

Informațiile furnizate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului, iar A.N.P.C.D.E.F.P și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care este folosit conținutul acestor informații.

Profesor Lulache Mariana

Colegiul Tehnic Energetic Craiova

Sistemul polonez de educație. Școala primară și gimnazială

Școala primară

Programul de formare continuă în cadru non-formal, organizat de **Casa Corpului Didactic (CCD) al Municipiului București - Workshop „Dezvoltarea practicilor incluzive în școlile europene”**, a avut loc sfârșitul lunii aprilie în Cracovia, Polonia. În cadrul acestui program am vizitat o școală reprezentativă pentru sistemul de învățământ polonez. Mi-a plăcut foarte mult modul în care „ȘCOALA” poloneză a reușit să aplice strategiile didactice adecvate pentru ca acest sistem să funcționeze la parametrii ideali, de aceea am început să caut mai în profunzime informații referitoare sistemul lor de educație.

Sistemul școlar polonez este împărțit în următoarele nivele, destul de asemănător cu cel românesc:

- * Grădiniță (pentru copii de 3-5 / 6 ani);
- * Școală primară (6 ani, pentru copii 6 / 7- 11/12 ani)
- * Gimnaziu - școală secundară inferioară (3 ani, pentru copii 12/13 - 15/16 ani)
- * Liceu (diferite tipuri, educația durează 3 sau 4 ani, în funcție de tipul școlii).

La fiecare nivel există atât instituții publice (conduse de entități publice și menținute în mare parte din fonduri publice), cât și private (conduse de proprietari privați și întreținute integral de fonduri private). Al treilea tip posibil sunt așa-numitele "școli de asociație" conduse de asociații de părinți și întreținute cu resursele lor. Ele diferă de școlile private prin faptul că părinții elevilor și/ sau foștii elevi, grupați într-o asociație formală, sunt co-proprietari ai școlii și decid asupra problemelor sale.

Educația în școlile publice este gratuită, în școli private și în școlile de asociație este plătită (cu excepția elevilor incluși în programele de bursă conduse de unele școli private sau publice). În schimb, șederea unui copil într-o grădiniță publică este parțial plătită - regulile variază în funcție de locație, deoarece sunt stabilite de autoritățile locale. Excepții sunt unele divizii de grădinițe care sunt parte în școlile primare însă numai pentru copii de peste 5 ani, care, începând cu anul școlar următor, vor începe să frecventeze școala primară (așa-numita clasa "0", "zero ani") - șederea copilului în "clasa zero" fiind gratuită.

Școlile primare publice sunt supuse regionalizării, ceea ce înseamnă că școala trebuie să accepte toți copiii care locuiesc în zonele înconjurătoare, adiacente și limitrofe (în cazul orașelor mici, bazinul școlii poate fi un întreg oraș sau chiar mai multe în timp ce în orașe mari poate fi doar un număr de străzi). De asemenea, copilul poate, la cererea părinților, să participe la o altă școală decât cea indicată de locul său de reședință (cunoscută și ca școala raională) - atunci decizia privind acceptarea copilului revine directorului școlii.

Învățământul primar cuprinde 6 ani și este împărțit în două etape. În clasele I-III, copiii învață într-un așa-numit mediu de învățare integrat. Nu există o diviziune clară în subiecte precum poloneză, matematică, știință etc. Cele mai multe dintre discipline sunt predate de un profesor, care este și diriginte al clasei. Numai subiectele specializate (limbi străine, educație fizică - sport, arte) pot fi predate de un alt profesor. Incepand din clasa I, curriculum-ul include învățarea unei limbi străine - în aproximativ 80% din școli este engleza, în rest este germană sau rusă, mai ales în zonele de graniță. Copiii vor trebui să continue să învețe această limbă străină împreună cu limba engleză, care este obligatorie pentru toți elevii din gimnaziu. În cazul în care un copil învață limba engleză de la clasa I, aceștia trebuie să aleagă și o altă limbă străină odată ce au început gimnaziul/ școala secundară inferioară.

Copiii din clasele I-III beneficiază de servicii de îngrijire gratuită în cadrul clubului școlar (un concept local interesant), de obicei între orele 7.00 - 18.00. În acest timp, aici se desfășoară atât activități gratuite, cât și plătite, iar în multe școli copiii își pot face temele și cu ajutorul unuia dintre profesorii școlii din club.

În clasele IV-VI, curriculumul este deja împărțit în subiecte, predate de diferiți profesori, dintre care unul este și dirigintele clasei, ceea ce înseamnă că el sau ea este în mod special responsabil pentru problemele educaționale. În unele școli se adaugă o a doua limbă străină în curriculum - aceasta variază în funcție de școală. Este mai mult germană, mai puțin frecventă franceză sau rusă. Alte limbi sunt rare. Copiii din aceste clase pot folosi clubul numai în cazuri excepționale

Toți elevii pot beneficia de prânzuri școlare în cantina școlii, care sunt plătite lunar în avans (banii pentru perioada în care copilul este absent sunt rambursați, cu condiția ca informațiile despre absența să fie furnizate administrării școlare).

La finalul clasei a VI a copiii participă la un examen național care de obicei se desfășoară în aprilie în aceeași zi și la aceeași oră în toată Polonia, examen care are forma unui test scris. În unele școli elevii participă și la examenul național de competență la sfârșitul clasei a III a, un fel de simulare parțială a materiei, aceasta neavând caracter obligatoriu.

Gimnaziul - școala secundară inferioară

După terminarea școlii primare, este obligatoriu ca toți copiii să-și continue studiile într-o școală secundară inferioară de trei ani - gimnaziu. Fiecărui elev i se garantează un loc într-o școală din zona sa de reședință. Elevul poate de asemenea să candideze pentru un loc într-o altă școală decât școala raională pe care ar urma să o urmeze în mod normal, cu condiția să existe posturi vacante. Fiecare școală își stabilește criteriile de admitere pentru candidații din afara zonelor de reședință obligatorii. Cei mai comuni factori luați în considerare includ media rezultatelor finale din clasa VI, uneori rezultate pentru anii VI și V în comun sau rezultatele testelor pentru examinările clasei VI și alte realizări (de exemplu, participarea la olimpiade).

Gimnaziile specializate în limbi străine sau în sport își organizează de multe ori propriile concursuri de admitere bazate pe cunoștințe lingvistice suplimentare sau examene de abilități sportive.

Examinarea gimnaziului

Învățământul la școala secundară inferioară se încheie cu un examen scris la nivel național format din trei părți: umanistica (întrebări despre limba poloneză, literatura poloneză, istorie și studii sociale), matematică și știință (întrebări despre matematică, fizică, chimie, geografie și biologie) și limbă (întrebări selectate din limbile moderne: engleză, franceză, spaniolă, germană, rusă și italiană, iar din anul școlar 2012/ 2013 și limba ucraineană). O anumită limbă poate fi aleasă numai dacă ele-

vul a învățat-o la școală ca materie obligatorie. Nivelul de examinare lingvistică poate fi de bază sau la un nivel avansat, în funcție de caz. Nivelul de bază este obligatoriu pentru toți. Nivelul avansat este obligatoriu pentru elevii care optează pentru un test într-o limbă pe care au învățat-o începând cu școala primară, însă se poate opta în mod voluntar și de către ceilalți elevi.

Făcând o paralelă între cele două sisteme de învățământ (polonez și românesc), observăm multe similarități, însă și câteva puncte forte ale celui polonez, care cred că pot fi împrumutate și implementate cu succes în sistemul de învățământ românesc. În special pentru că avem deja un model și mai ales pentru că putem scurta drumul de la idee la rezultate pozitive, ocolind greșelile începutului. Am fost impresionată de implicarea pe de o parte a cadrelor didactice, iar pe de altă parte a părinților și bineînțeles a elevilor, principalii beneficiari ai sistemului de învățământ polonez actual. Consider că vizita a fost un real succes, atât pe plan profesional, deoarece am făcut schimb de idei, proiecte și păreri personale, cât și în plan afectiv, pentru că, deși timpul a fost scurt am fost primiți cu mare căldură de către elevi, profesori și gazde, tratându-ne ca pe niște vechi prieteni.

În concluzie consider că, deși ar mai putea suferi unele mici îmbunătățiri, sistemul polonez de educație este unul modern, adaptat cerințelor actuale și adaptabil celor ce vor veni. Datorită reformelor ce au avut loc în anii precedenți, rezultatele nu au întârziat să apară, elevii polonezi ocupând locuri fruntașe la olimpiadele internaționale. Însă mai important decât un premiu, este aplicabilitatea imediată în viața reală a cunoștințelor dobândite, iar eficiența acestora se poate vedea în economie, cultură, sport, adică în întreaga societate poloneză.

**Profesor învățământ preșcolar
Șerbănescu Angela**

Interviu în Atelier

10 întrebări despre modele demne de urmat și despre reușită în viață

Interviu cu Ileana IANCU - profesor de Limba și Literatura română la Liceul Teoretic „Nicolae Iorga”, București

Fișă biografică

Ileana Iancu – profesoară de limba română la Liceul Teoretic „Nicolae Iorga” din București. Absolventă a Facultății de Filologie din București (1987), ca șefă de promoție. Titularizare prin concurs național. Autoare de lucrări de specialitate, traduceri, auxiliare școlare, publicistică. Coordonator de proiecte culturale la nivel local, județean și național. Membru în grupuri de lucru M.E.N.C.S. și în comisii de evaluare ale concursurilor naționale.

Cum v-ați ales această meserie?

Dintotdeauna mi-am dorit să fiu profesoară de limba română. A fost o alegere firească, nu neapărat aplaudată de familia mea, la început, dar pe care am simțit-o mereu în deplin acord cu firea mea. Nici acum, după o carieră de aproape 30 de ani, nu mă pot închipui făcând altceva. Pur și simplu, îmi plac copiii și mă simt fericită să lucrez cu ei în ceea ce Nichita Stănescu ar fi numit „patria mea” – limba română. E un privilegiu de care mă bucur tot mai mult, pe măsură ce trece timpul și se sedimentează în spiritul meu prioritățile, sensurile, valorile. Consider că meseria de profesor – independent de orice neajunsuri și conjuncturi – a dat și dă sens și valoare vieții mele.

Este dificil să fii profesor? Aveți satisfacții?

Presupun că orice meserie făcută fără vocație este chinuitoare atât pentru cel în cauză, cât și pentru cei din jur. În ceea ce mă privește, consider că am fost binecuvântată să îmi aleg profesiunea care mi se potrivește, în care mă simt în largul meu, iar rezultatele au fost mereu pe măsură. Da, am satisfacții – la catedră, dar mai ales înafara ei. Pentru că rezultatele muncii noastre se văd în timp, în destinele pe care le modelăm. Nimic nu mă emoționează

mai tare decât să întâlnesc după ani oameni care m-au purtat în suflet, care mi-au transformat învățăturile în devize personale, care m-au luat drept model sau care își aduc copiii în clasele mele. Ca și pomul cel bun, de la marginea drumului, acela din care se înfruptă toți, în astfel de momente simți că nu trăiești fără rost, că lași urme adânci în conștiințele celorlalți.

Ce părere aveți despre conceptul de „profesor model”?

Sunt de părere că în această meserie, mai mult decât în oricare alta, *omul sfințește locul*. Nu cred că există rețete. Eu personal nu le-am căutat. Am simțit mereu, însă, că, pentru a fi profesor bun îți trebuie mai mult decât știință de carte. E nevoie de multă dedicație. De disponibilitatea interioară de a intra într-un dialog al vârstelor, găsind echilibrul perfect între a impune respect și a te coborî la nivelul de înțelegere al copilului. De o bună cunoaștere a naturii umane, pentru că ne adresăm nu numai copiilor, ci și părinților lor. De deschidere sufletească, ca să îi faci pe cei mici să învețe cu bucurie, jucându-te alături de ei. Într-un cuvânt, e nevoie de iubire, căci, fără de ea, știm bine, nimic nu poate fi ...

Ce vă place și ce vă displace dvs., ca profesor, la elevii din ziua de azi?

Copiii de azi sunt mult mai dezinvolți decât cei din generațiile trecute. Mai siguri pe ei, pe opiniile lor. Sunt asertivi, descoperă mai repede decât antecesorii lor cine sunt și ce li se potrivește și își urmează cu mai mare determinare scopurile (din păcate, nu întotdeauna - țelurile!). În procesul educativ, sunt conștienți că se află într-un parteneriat cu școala, își cunosc drepturile și caută să le fie recunoscute. Acest fel de a fi le asigură, fără îndoială, o mai bună șansă de inserție ulterioară în societatea adultă, pe piața muncii. Ceea ce mă întristează, însă, este faptul că prea mulți dintre ei nu mai prețuiesc școala, nu o mai privesc drept o șansă de edificare personală, de evoluție. Suntem azi la puține generații distanță de începuturile democratizării accesului la cultură, la educație. Strămoșii acestor copii au râvnit timp de secole la binefacerile învățării, pe care acum ei le primesc din plin. Prea repede școala a ajuns o rudă săracă și disprețuită. Ca parteneriatul de mai sus să funcționeze cu adevărat, tare mi-aș dori ca elevul vremurilor de astăzi să vină spre noi cu ceva din râvna, buna-cuviință și credința cu care cei de altădată pășeau sfielnici pe porțile școlilor.

Cât de motivați sunt elevii noștri să învețe?

Depinde. Cu toții știu că vin la școală ca să învețe. Ce, cât, cum și, mai ales, de ce – iată întrebări care primesc răspunsuri tot mai diferite în ultimul timp, de la copil la copil. Unii vor performanță, alții, cultură generală, alții, pur și simplu, respectă legea. Unii vizează de mici o anumită specializare și se pregătesc intensiv, alții se caută îndelung, uneori chiar dincolo de bacalaureat. Cum e și firesc, motivațiile învățării vin dinafara școlii, din societate, din familie. Noi suntem acolo pentru a asigura cadrul învățării. Și, pe cât ne stă în puteri, pentru a le fi mentori.

Cum vă explicați că, de multe ori, ierarhiile stabilite în școală, între elevi, nu sunt validate ulterior?

Dar înafara școlii lucrurile stau altfel? Ierarhiile, în genere, sunt făcute pentru a fi răsturnate. Așa funcționează competiția, așa progresăm în viață, cucerind noi teritorii, asumându-ne noi provocări. *Nu știu dacă este adevărat că premianții din școală nu se realizează în viață și nici nu am căutat să verific. Știu, însă, că, odată ce ai deprins gustul victoriei, copil sau adult, nu îl vei uita cu ușurință și vei căuta mereu să fii cel mai bun.*

Cum se reflectă era digitală asupra educației în școală?

În multe feluri. Cel mai important - *avem, alături de elevii noștri, acces rapid la informație.* Mediul virtual oferă cadrul ideal, accesibil și necostisitor, de a simula realitatea, în activități de lucru în clasă, dar și pentru pregătirea temelor, proiectelor, examenelor. Orele devin mai atractive, grație proiecțiilor de materiale video, audițiilor, muncii individuale pe calculator. *Cu toate cunoscutele inconveniente, consider că în era digitală școala românească a făcut și face pași repezi pe drumul racordării la ritmurile lumii moderne.*

Le mai place elevilor să citească? Cum faceți să îi atrageți către lectură?

Sigur. În genere, sunt atrași de cărțile vremii lor, nu întotdeauna împlinite artistic. Strădania mea este să le câștig interesul și pentru literatura clasică. Dar, mai ales, încerc să le sădesc încrederea în propria lor creativitate. În ultimii ani, sub auspiciile cercului „Atelier literar” pe care îl conduc, am experimentat de toate: cărți miniaturale, reviste, afișe, calendare și semne de carte ilustrate cu desenele copiilor, albume, jurnale personale, creație literară originală. Ne-am implicat în nenumărate proiecte, în parteneriat cu instituții de cultură și de presă prestigioase în București, toate gândite în jurul cărții și valențelor ei educative. Iar un mare motiv de mândrie este că am adus la a cincea ediție, în calitate de coordonator de proiect, un concurs de creație regional, organizat sub egida M.E.N.C.S. – „Festivalul Poeziei cu Formă Fixă”, cu participare națională și laureați, ani de ani, și dintre elevii mei.

În esență, ce credeți că ar trebui să rețină elevii din școală?

Vă voi răspunde, parafrazând cuvintele lui Nicolae Iorga, patronul spiritual al liceului nostru – școala cea bună este cea în care elevul este învățat cum să învețe, cum să fie propriul său dascăl pentru tot restul vieții. Într-o lume dinamică, în permanentă schimbare, cum este cea în care trăim, învățarea nu se poate limita doar la anii de școală. Este un proces continuu, căruia trebuie să îi facem față la orice vârstă. Odată deprinse metodele și construită motivația, a învăța trebuie să devină un *modus vivendi* pentru omul modern.

Ultima întrebare... AVEȚI O DEVIZĂ?

Da. Una care m-a condus mereu, în meserie și în afara ei. „**Pentru fapte bune, e nevoie de oameni aleși. Răul poate să îl facă oricine**”. În orice privință, în viața mea m-am străduit și mă străduiesc să fac bine în jurul meu. Aici ar putea fi și esența menirii unui mentor – să aducă binele în viața celor pe ale căror destine își pune pecetea...

Interviu realizat de
Bibliotecar Mihaela Cotfas,
Liceul Teoretic "Nicolae Iorga"

CAMPUS FRANCE la „Mishu“

Recent, la **Colegiul National „Mihai Viteazul“** a avut loc o prezentare deosebit de interesantă a **studiilor superioare în Franța**, susținută de doamna Bianca Stîngă, responsabilă a serviciului **Campus France** care se ocupă cu promovarea învățământului superior francez la nivel mondial. Operator al Ministerului de Afaceri Externe francez, această agenție oferă informații și consiliere gratuită elevilor și studenților cu privire la continuarea studiilor superioare în această țară. **Informațiile oferite au fost deosebit de utile, iar elevii s-au arătat interesați să încerce și altceva decât mult dorita Mare Britanie.**

Dar de ce e bine să învățăm în Franța?

În ciuda faptului că universitățile anglo-saxone predomină într-o mare măsură datorită limbii engleze care s-a impus ca un mijloc internațional de comunicare, nu este deloc adevărat faptul că educația superioară franceză este inferioară din punctul de vedere al calității față de cea americană sau cea din Regatul Unit. Franța are tradiții îndelungate în științele de inginerie și tehnologie, iar științele umaniste și sociale sunt și ele la fel de atractive, luând în seamă „specializările” tipic franțuzești, precum filozofia poststructuralistă și retorica.

Există unele universități care sunt mult mai deschise pentru studenții internaționali. De exemplu, „Sciences Po” din Paris oferă cursul în științe politice în limba engleză, iar Paris School of Economics, o instituție înființată de curând, pretinde de a fi una dintre cele mai bune universități pe plan mondial. Formarea se desfășoară integral în limba engleză, iar lectori sunt mulți economiști foarte renumiți.

Reputație și calitate

Contrar obiceiurilor americanilor și britanicilor, francezii nu organizează și nici nu urmează clasamente. Ei știu pur și simplu care universități sunt bune și, respectiv, greu de accesat și care nu. Totuși, există două categorii de instituții care oferă studii superioare - *université* și *grande école*. Lucrul acesta pare destul de greu de înțeles pentru străini, dar este bine de știut că, de fapt, universitățile nu oferă cea mai prestigioasă educație în Franța. Această subdiviziune specială a instituțiilor educaționale, pe care francezii o numesc, cu mândrie, *grandes écoles*, se bucură de o mulțime de privilegii. Spre deosebire de universități, care sunt obligate să admită fiecare aplicant francez care are o diplomă de bacalaureat (*Bac*) - de aceea se întâmplă ca mulți studenți admiși să își înceteze studiile ori să fie dați afară din cauza rezultatelor slabe - , *grandes écoles* au dreptul de a fi mai selective în alegere. Cerințele sunt stricte și timpul de pregătire pentru examene este destul de lung.

În fapt, este imposibil să intrați într-o *grande école* imediat, este necesar să petreceți cel puțin doi ani în orele de pregătire. Aceste instituții educaționale sunt extrem de bine finanțate, ele beneficiind de până la 70% din mijloacele guvernamentale, separate pentru educația superioară.

Elevii au aflat și alte lucruri interesante. De exemplu, absolvenții *École nationale d'administration* (ENA) au, de regulă, dosare speciale în administrația publică și acești tineri fac o carieră mai rapid față de ceilalți. Jumătate dintre directorii celor mai de succes 200 companii din Franța sunt absolvenții instituției numite mai sus. Această regulă este valabilă și pentru majoritatea elitei politicii franceze.

Alte *grandes écoles* de renume includ două dintre cele mai bune școli tehnice: *École des mines* și *École nationale des ponts et chaussées*. Pentru științe umaniste și sociale, cea mai reprezentativă este *École Normale Supérieure* (ENS) - incubatorul intelectual al Franței, care a format 12 laureați ai premiului Nobel. Printre absolvenții școlii se numără figuri publice în domenii diverse: științe sociale, filozofie, literatură; intelectuali precum Emile Drukheim, Jean-Paul Sartre, Raymond Aron, Pierre Bourdieu, Michel Foucault, Jacques Derrida și mulți alții. Există și o mulțime de programe de masterat în universități care sunt orientate spre științele sociale, precum *École des hautes études en sciences sociales* (EHESS).

Pentru o educație în afaceri, cel mai potrivit loc este *Haute études commerciales* (HEC). Cea din urmă a fost înființată în sec. al XIX-lea și este, în fapt, cea mai veche școală de afaceri pe plan mondial. De asemenea, în Franța este amplasată și o școală internațională de business, foarte renumită, *INSEAD*.

Cea mai cunoscută universitate franceză este *Sorbonne*, dar, în mod ironic, nu mai există. Din 1970, universitatea a fost împărțită în cele 13 universități actuale, din care patru sunt situate în clădirea istorică a Sorbonei, iar trei au păstrat denumirea de Sorbona în titulatură.

Cum se aplică

Pentru a candida pentru un loc într-un program de licență trebuie să se treacă (ca și în Regatul Unit) printr-un sistem centralizat, **Admission Post-Bac**. În acest caz nu există teste standardizate, precum testele SAT în Statele Unite. În afară de documentele care atestă absolvirea cu succes a studiilor medii, *vă va fi necesară și o dovadă de stăpânire bună a limbii franceze*. Asta însemnând, de regulă, promovarea **TCF DAP** (Test de connaissance du français, Demande d'admission préalable), **DALF** (Diplôme approfondi de langue française).

Taxe, burse și ajutor financiar

Educația superioară în această țară, în general, este gratuită. Vor trebui achitate numai **taxele administrative**, care, în funcție de universitate ori institut, ar putea atinge câteva sute de euro pe an. Franța, pe de altă parte, nu este un stat foarte scump de trăit, excepția fiind numai capitala, Paris. Studenții pot savura mâncarea ieftină din cantinele studentești. Iar pentru burse și ajutorul financiar nu există un sistem centralizat. Este cel mai bine să adresați o cerere direct către universitatea în cauză ori Ambasadei Franței, care deseori publică înștiințări speciale pentru burse, dedicate numai unor state alese.

Numărul mare de întrebări adresate de elevi la finalul prezentării dovedește clar interesul pentru studiile în Franța. *Așteptăm acum impresii ale unor „dovlecari” absolvenți ai unor prestigioase instituții de învățământ superior din Hexagon...*

**Oana Petre, profesor de limba franceză,
C.N. „Mihai Viteazul” – București**

Primele etape în începerea unui program de educație ecologică

Educația ecologică se confruntă cu provocări și cu mari ocazii. Printre provocări se numără dorința „politică” de a sprijini aplicarea educației ecologice, competiția pentru resurse, atât financiare cât și umane, și reacțiile de deznădejde sau capitulare în fața degradării mediului. Pretutindeni cei care fac educație la nivelul național se străduiesc să restructureze scopurile, principiile și forma de educație. Aceasta este o ocazie neașteptată ca educația ecologică să fie folosită ca model, să constituie piesa centrală a educației elevilor.

Firmele, universitățile și organizațiile guvernamentale creează parteneriat cu organizațiile neguvernamentale, parțial pentru îmbunătățirea relațiilor publice și parțial pentru mărirea angajării în educația ecologică și în crearea unui mediu înconjurător curat. Voluntariatul, planificarea creatoare, resursele și materialele, ca și audiența potențială pentru programe se amplifică cu astfel de parteneri.

Tehnologia, în special calculatoarele și TV, deschid noi lumi elevilor în ceea ce privesc experiența, comunicarea și modalitățile de rezolvare a problemelor. Cu toate acestea tehnologia nu trebuie privită niciodată ca înlocuitor al profesorului care predă educație ecologică. Entuziasmul și cunoștințele acestuia trebuie să-i motiveze pe elevi. Noi, profesorii care vrem să inițiem sau să extindem programe de educație ecologică, **Noi suntem cheia succesului.**

Primele etape în începerea unui program de educație ecologică sunt:

Formarea unei idei

⇒ câteva persoane care au simțit nevoia rezolvării unei probleme de mediu discută despre aceasta

Câștigarea partenerilor

⇒ persoanele din grupul de inițiativă adună alte persoane cărora le-ar place să rezolve problema. Pot fi incluse persoane care se ocupă de educația ecologică în diferite școli, universități, ONG-uri, muzee, instituții guvernamentale, cetățeni interesați, conducători ai unor firme de stat sau private.

Organizarea primei întruniri

⇒ se trimite anunțul referitor la întrunire împreună cu programul acesteia

⇒ se discută problema de mediu care trebuie rezolvată și se cere părerea grupului referitor la acțiunile care trebuie întreprinse

⇒ se evaluează interesul, timpul, energia și modul de angajare al participanților

⇒ se decide dacă este cazul să se acționeze. Dacă da, se stabilesc etapele care trebuie rezolvate până la întrunirea următoare și sarcinile fiecăruia.

⇒ se planifică a doua întrunire

Stabilirea nișei grupului

⇒ ce s-a făcut până acum în legătură cu această primă problemă? Ce trebuie făcut? Ce poate să facă grupul? Este o nișă viabilă pe care grupul trebuie să o acopere?

Alegerea scopului

⇒ -scopul unui comitet sau al unei organizații descrie care sunt năzuințele sau problemele comune care i-au adunat pe membrii grupului

Definirea misiunii

⇒ prin misiunea unei organizații înțelegem modalitatea în care aceasta își va atinge năzuințele sau va aborda problema comună

⇒ misiunea organizației Earthwatch este „îmbunătățirea înțelegerii, de către ființele umane, a planetei, a diversității formelor de viață și a proceselor care afectează calitatea vieții pe pământ”

Formularea obiectivelor

⇒ acestea sunt evenimente sau inițiative ale căror efecte sunt măsurabile -de ex. Crearea unui program de reciclare în orasul tău

⇒ concentrați energia inițială, grijile și pasiunile grupului într-un proiect care poate fi realizat

Alegerea auditorului

- ⇒ care este auditoriul căruia îi suntem de folos sau la care trebuie să ajungem?
- ⇒ care este interesul lui potențial față de problemă și care sunt beneficiile evidente dacă se preocupă de această problemă-cum putem să ajungem efectiv la acest auditoriu?
- ⇒ care sunt rezultatele scontate:cunoștințe mai bogate? Acțiune? Schimbarea atitudinii? Câștigarea de noi membrii? Altele?
- ⇒ cum poate fi implicat auditoriul atât în influențarea cât și în atingerea scopurilor?

Alegerea structurii grupului

- ⇒ care este structura potrivită pentru această situație? Posibilitățile includ:un grup de inițiativă (interes inițial comun) care se va limita la întruniri neformale în legătură cu problemele urgente, un comitet permanent sau un club neformal, sau o organizație permanentă cu statut și structură definită
- ⇒ va fi o organizație cu membrii, cu sarcini?

Căutarea mijloacelor financiare

- ⇒ care sunt sursele potențiale de finanțare? Cine le caută? Care sunt cheltuielile pentru proiect? Echilibrăți bugetul de intrări și cheltuieli.

Stabilirea conducătorilor

- ⇒ conducătorii inițiali ai grupului pot sau nu să fie ce mai buni pentru funcționarea grupului sau a orgnizației. Cum trebuie aleși liderii? Care este mecanismul acestui proces de selecție?
- ⇒ ce autoritate au liderii? Vorbesc grupului? Se ocupă de fonduri? Etc.

Stabilirea modului de luare a deciziei

- ⇒ ce fel de decizii pot lua conducătorii?
- ⇒ ce fe de decizii trebuie să fie luate în grup?
- ⇒ ce fel de structuri vor prezenta garanții că deciziile sunt luate așa cum dorește grupul?

Aceste etape nu sunt neapărat lineare, nici măcar ca timp. Grupul ar trebui să își stabilească singur etapele.

Este posibil ca parcurgerea acestui proces să dureze mult. Etapele pot fi urmate într-o ordine diferită de cea prezentată, sau este posibil ca unele etape să se desfășoare concomitent. Pot fi omise unele etape sau adăugate altele.

În acest timp programul se va desfășura datorită entuzismului individual, energiei și înțelegerii. Succesul proiectului crează impulsul pentru eforturile viitoare.

*Prof. înv. primar Georgeta Șerban
Școala Gimnazială Tudor Arghezi*

PIETRELE DE TEMELIE PENTRU UN PROGRAM DE EDUCAȚIE ECOLOGICĂ

Blocurile din care se construiește un program de educație ecologică, plecând de la bază, sunt următoarele:

ACTIVITĂȚI

**INTEGRAREA PROGRAMELOR NOASTRE
CU PROGRAMELE ȘCOLARE EXISTENTE**

**STRATEGIE: PROGRAMUL DE EE
(TITLUL)**

**REZULTATELE SAU OBIECTIVELE
URMĂRITE**

**AUDITORIUL SAU NIVELUL
DE VÂRSTĂ**

PROBLEMA SAU SUBIECTUL

Explicații:

- Problema sau subiectul: care este problema la care se referă programul dvs. de EE?
- Auditoriul sau nivelul de vârstă: cu cine veți lucra?
- Rezultatele sau obiectivele urmărite: ce vreți să câștige participanții în programele dv de EE?
- Strategie -Programul dvs de EE: cum va fi conceput programul de EE?
- Integrarea programelor noastre cu programele școlare existente: cum vor fi integrate programele de EE, ca un curs, suprapuse peste programele existente, în afara școlii?
- Activități: activități care va ajută să atingeți cel mai bine obiectivele, să fiți adecvați nivelului de vârstă și aptitudinilor auditoriului, care corespund unor obiective mai largi.

Comunicarea asertivă la locul de muncă

Capacitatea de a comunica în mod eficient este unul dintre cele mai importante avantaje ale unui manager sau angajat productiv și fericit.

În zilele noastre, în condițiile stresului profesional și personal permanent, cei mai mulți oameni uită de politețe și de bun simț și devin fie extrem de agresivi și dornici de a obține ceea ce își doresc, fie foarte timizi și virtual incapabili să ceară ceea ce ei consideră că merită.

Câți dintre noi nu cunoaștem oameni pe care nu îi putem vedea nici în poză, atât ni se par (sau chiar sunt) de ne-suferiți? Gândiți-vă doar la acei colegi care nu te lasă să vorbești, considerând că soluția lor (sau problema lor) este cea mai importantă și merită rezolvată imediat?

Gândiți-vă la acei oameni care nu au pic de respect pentru timpul vostru, venind cu cerințe imposibile sau stând în preajma voastră și deranjându-vă munca. Nu vom intra în problemele de ordin psihologic pe care le au aceștia, în mod evident, însă vom comenta că ei sunt printre cei mai mari „hoți de timp” și implicit, de productivitate și contribuie enorm la stresul zilnic.

Gândiți-vă acum la acei colegi care sunt mult prea tăcuți și liniștiți și pe care nu îi auzim niciodată. Poate sunt foarte competenți, dar le este imposibil să vorbească în public sau să își susțină un punct de vedere în fata unuia dintre colegii descriși mai sus. Pe câți dintre ei nu i-ați sfătuit măcar o dată să facă ceva în legătură cu acest comportament pasiv? Câți dintre ei nu au cunoscut salturi extraordinare în carieră sau în viața personală când au prins mai mult curaj și mai multă încredere și au făcut ceea ce trebuia făcut? Comportamentul de mijloc, cel care asigură o comunicare eficientă între oameni și o colaborare cu puține conflicte, este cel asertiv...

A fi asertiv înseamnă, în primul rând, a fi într-un acord profund cu valorile și obiectivele tale personale, ceea ce îți conferă suficientă putere de a spune lucrurilor pe nume, indiferent de părerile bune sau proaste ale celor din jur.

Caracteristicile asertivității sunt încrederea în sine, credințele pozitive despre sine, optimismul și curajul, însoțite de o mare capacitate de planificare și pregătire a unui plan personal de dezvoltare.

Specialiștii în comunicare au mers până la identificarea unor „drepturi de comunicare asertivă”, dintre care amintim:

- Am dreptul să mă auto-evaluez și să îmi asum responsabilitatea pentru comportamentul, gândurile, sentimentele și emoțiile mele;
- Am dreptul să aleg să refuz un lucru fără a mă justifica;
- Am dreptul să nu mă simt responsabil pentru problemele altcuiva și să nu găsesc soluții pentru acestea;
- Am dreptul de a mă răzgândi;
- Am dreptul să fac greșeli și să mi le asum;
- Am dreptul să spun: „nu”, „nu știu”, „nu înțeleg” și „nu vreau”;
- Am dreptul să mă comport independent de bunăvoința pe care mi-o arată / mi-a arătat-o cineva fără să i-o fi solicitat în avans (*cu alte cuvinte... am dreptul să nu mă simt îndatorat când cineva îmi face o favoare nesolicitată*);
- Am dreptul să iau decizii ilogice;
- Am dreptul de a nu empatiza emotiv în anumite situații;
- Am dreptul să spun „nu-mi pasă”, „mi-e indiferent”, „nu mă privește”, „nu e problema mea”.

O mare parte a stresului cotidian vine din presiunile pe care cei din jurul nostru le pun asupra noastră să fim, să facem sau să avem lucruri considerate normale sau în rândul lumii, după niște canoane stabilite de societate.

Asertivitatea exprimă clar respectul față de dorințele și condițiile societății, însă spune și mai clar că acestea nu constituie regulile după care trăiește acea persoană care dorește să fie asertivă. Gândiți-vă la vorba bunicii, când, copil fiind, mergeați și îi spuneți că X sau Y are nu știu ce fel de jucărie sau a făcut nu știu ce poznă, iar ea probabil că vă spunea: „Și dacă X se aruncă în râu, tu te arunci după el/ea?”

Bunica vă învața – fără s-o știe, evident – să fiți asertivi. Ceea ce transmitea bunica prin acest mesaj este: **ai încredere să fii tu însuși**, indiferent de ce face sau ce spune X. Până la alte informații oficiale, X nu este buricul pământului și tu nu ești obligat să îl asculți. Mai mult decât atât, ceea ce face X poate să fie o prostie, deci chiar merită să îl asculți și să îl imiți?

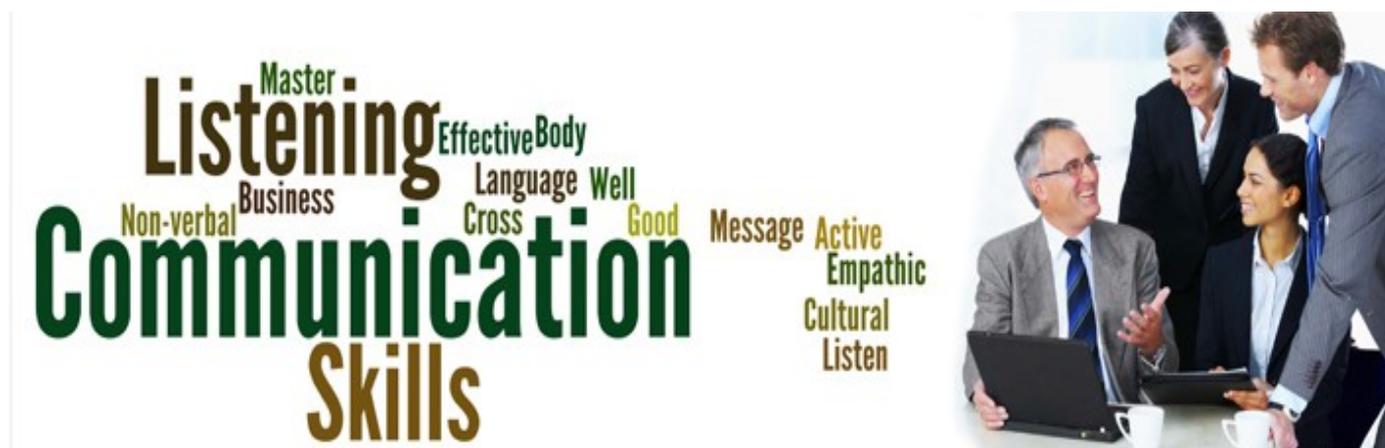
Dacă până aici ați citit și ați fost de acord, ba mai mult, v-ați trezit gândindu-vă că vreți să știți mai multe despre asertivitatea asta, iată mai jos câteva idei despre cum să deveniți mai asertivi:

- Cultivați-vă încrederea în sine! Gândiți-vă mereu la ceea ce ați realizat, eforturile pe care le-ați depus, obstacolele pe care le-ați depășit și cum le-ați depășit și celebrați creativitatea, disciplina, puterea de muncă și optimismul care v-au propulsat în viață!
- Faceți vocile critice să tacă! Nu vă mai concentrați pe ceea ce nu merge, pe problema, pe „nu pot” și încercați orice...În cel mai rău caz, veți descoperi multe moduri în care o problemă nu se poate rezolva, până îl descoperiți și pe cel corect.
- Planificați și pregătiți! O persoană care și-a planificat o întâl-

nire, o activitate sau o discuție, chiar și care s-a pregătit, atât din punct de vedere intelectual, cât și din punct de vedere emoțional în legătură cu aceasta va fi mult mai asertivă și directă, concisă și fără ezitări când cere ceea ce vrea.

Urmărind mereu aceste trei idei de îmbunătățire a propriei atitudini și cunoscând cele 10 drepturi asertive fundamentale, veți ajunge să înțelegeți și să acceptați o altă vorbă a bunicii: „Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face”... O persoană asertivă vă spune nu atunci când este cazul, fără a se justifica, pentru că știe că are acest drept. Atunci când un „nu” îi este adresat fără justificare, va accepta temporar că în acel moment nu are ce face și va solicita feedback pentru a își îmbunătăți poziția și a câștiga un „da” în timp.

În momentul în care apare un conflict sau o criza la locul de muncă, majoritatea oamenilor prezenți sunt într-o stare de mare agresivitate. Din această stare, este dificil să iei decizii bune și să nu rănești sentimentele colegilor sau să nu strici aparatura și echipamente importante furnizate de angajator... Lăsând gluma deoparte, în perioadele de conflict, concentrarea celor implicați este pe problemă, iar atitudinea lor este agresivă.

Dacă starea conflictuală este între doi colegi, iar unul dintre aceștia îl deranjează în mod constant pe celălalt, cea mai bună opțiune este discuția între patru ochi, în cadrul căreia se expun calm și concret faptele, fără alte divagații. Până la urmă, poate fi o simplă neînțelegeră, iar totul se va rezolva cu atât.

Problema trebuie abordată atunci când a apărut, nu când aveți chef. Ca orice rană, orice problemă devine mai gravă pe măsură ce trece timpul. Nimeni nu vrea să trateze o rană deschisă și infectată, ca să continuăm comparația, deci nici voi nu vreți să abordați o persoană extrem de iritată când chiar și voi sunteți un pic iritați.

De multe ori, vom întâlni persoane care se ceartă doar de dragul de a se certa, care vorbesc tare și deranjează, doar pentru a se auzi vorbind, care iscă discuții contradictorii, doar pentru a salva situația. Când recunoașteți aceste tipare – și le veți recunoaște, în timp, dacă nu v-ați gândit deja la cineva care vă reamintește de descrierea mea – nu le faceți jocul!

Este dificil, pentru că unii oameni par a cere să fie contraziși, însă ațineți-vă!

Dacă nu încetează când le spuneți că nu le veți face jocul, ridicați-vă și plecați sau ignorați-i!

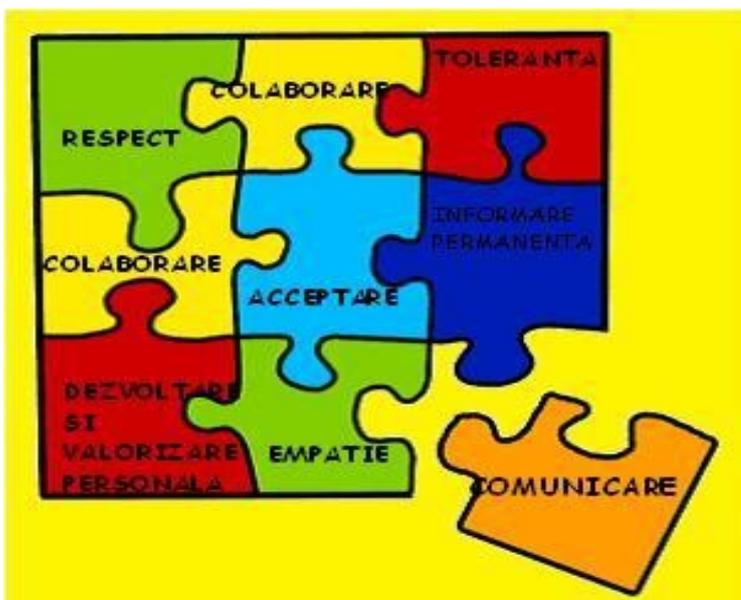
Dacă vă învinuiesc că nu îi ascultați sau că nu faceți ce v-au spus, asumați-vă faptul că aveți dreptul de a spune „nu”, „nu înțeleg”, „nu știu” și „nu vreau”.

Răspunzând așa, vă asumați riscul ca o simplă problemă de comunicare să devină o problemă de atitudine, mai ales într-o discuție cu o persoană dificilă, însă chiar și cel mai dificil om poate deveni rezonabil în momentul în care îi puneți întrebări și îi solicitați răspunsuri clare și la obiect. Însă, pe de altă parte, vă asumați și că vă puteți face auzit și înțeles...

O idee pe care ar trebui să o avem cu toții în momentul în care ne aflăm într-o situație conflictuală este următoarea: **„Schimbă ceea ce poți schimba, acceptă ceea ce nu se poate schimba și evită ceea ce nu se poate accepta!”**

Bibliografie

- BIRKENBIHL, Vera. (1998). *Antrenamentul comunicării sau arta de a ne înțelege*. Editura Gemma Pres.
- BORCHERS, Tim. (1999). *Interpersonal Communication*. Allyn&Bacon.

**Gheorghe Doina - secretar
șef
Școala Gimnazială nr. 20**

**Iula Lenuța- secretar
Școala Gimnazială
Vasile Alecsandri**

Despre educația nonformală și importanța acesteia

Conceptul de educație nonformală este folosit pentru prima dată în jurul anilor '60, completând educația formală și se poate spune că este vorba despre orice acțiune organizată în afara sistemului educațional care face o conexiune între cunoștințele predate în școală și aplicarea lor în practică de zi cu zi. Acest tip de educație are un caracter voluntar, fiind interactive și diversificate. Persoanele implicate în aceasta aleg de bunăvoie să participe, nefiind recompensați prin note, iar pedepsele de tip scăderea notei la purtare sau calificative rele nu se aplică. Efectele educației nonformale sunt durabile, deoarece informația este obținută fără obligativitate.

Din ce în ce mai multe activități nonformale își fac apariția și în sistemul educațional românesc, ele având ca obiectiv însușirea rapidă și trainică a informațiilor și aplicativitatea lor în viața de zi cu zi, ceea ce prin metodele tradiționale devine mult mai greu de îndeplinit.

Avantajele utilizării educației nonformale:

- este centrată pe procesul de învățare nu pe cel de predare, solicitând în mod diferențiat participanții;
- dispune de un curriculum la alegere, flexibil și variat propunându-le participanților activități diverse și atractive, în funcție de interesele acestora, de aptitudinile speciale și de aspirațiile lor;
- contribuie la lărgirea și îmbogățirea culturii generale și de specialitate a participanților, oferind activități de completare a studiilor;
- asigură o rapidă actualizare a informațiilor din diferite domenii fiind interesată să mențină interesul publicului larg, oferind alternative flexibile tuturor categoriilor de vârstă și pregătirii profesionale, punând accentul pe aplicabilitatea imediată a cunoștințelor și nu memorarea lor;
- antrenează noile tehnologii comunicative, ținând cont de progresul societății;
- răspunde cerințelor și necesităților educației permanente.

Educația non-formală se împarte în 2 tipuri principale, variind în funcție de activitățile specifice:

- activități extradidactice: cercuri de discipline, ansambluri sportive și artistice, concursuri, olimpiade etc.
- activități extrașcolare: proiecte de ecologie și formare civică, excursii, acțiuni social-culturale (în clubul elevilor, la muzeu, la teatru, în bibliotecă etc.)

Concluzionând, putem spune că educația nonformală este cel puțin la fel de importantă ca cea formală, iar în acest scop va trebui să se investească mult mai mult, mai ales în ce privește personalul implicat în acest sector care trebuie să se profesionalizeze și să dobândească stabilitatea și siguranța financiară de care are nevoie.

Profesor învățământ primar: Demușca Livia
Școala Gimnazială Tuta -
structură Școala Gimnazială Tg.Trotuș

Dimensiunea europeană a educației

În educație, dimensiunea europeană este percepută ca finalitate, dar se întâlnește acest termen și în cadrul curriculum-ului. Este un concept specific european, cu repercusiuni directe asupra politicilor educaționale. Dimensiunea europeană ca finalitate a educației implica un demers pentru a deschide un spațiu de libertate suplimentar în educație.

În sensul curriculum-ului focalizat pe Uniunea Europeană (discipline care au în vedere studierea elementelor de istorie, geografie, economie a U.E.), dimensiunea europeană presupune transmiterea informațiilor despre U.E. ca o entitate, în special despre instituțiile europene, cum ar fi Consiliul European, Comisia Europeană, Parlamentul European, Consiliul Miniștrilor etc.

Unii înțeleg prin dimensiunea europeană o sporire a învățării limbilor străine, alții presupun o intersecție a culturilor, dar cel mai bine, în ultimul timp, dimensiunea europeană presupune manifestarea conștiinței europene (împărtășirea aceluiași valori, respectarea aceluiași drepturi și libertăți, fundamentarea acțiunilor pe aceeași filosofie, inspirarea atitudinilor și comportamentelor din aceeași cultura). Apartenența la civilizația europeană presupune: spațiul cultural, geografic, istoric, social, economic, mentalitatea colectivă, univers religios, mituri etc.

Dimensiunea europeană devine într-o manieră continuă și sistematică, o componentă de bază a politicii educaționale. Dimensiunea europeană a educației poate fi definită ca finalitate prin care se urmărește formarea cetățenilor europeni cu o conștiință și o identitate europeană. Ea trebuie să vizeze domeniile curriculum-ului, formării cadrelor didactice, legislației școlare, organizării activităților școlare și extrașcolare.

Sunt trei niveluri prin care se poate promova dimensiunea europeană în educație.

Primul nivel se referă la conștiința europeană. Acesta implică dobândirea de către elevi a cunoștințelor despre geografia Europei, înțelegerea istoriei Europei, a evoluției Uniunii Europene și a rolului acesteia în dezvoltarea întregului continent. Presupune, de asemenea, cunoaș-

terea și conștientizarea vieții cotidiene a altor europeni. Pentru a dezvolta sentimentul conștiinței europene la elevi, curriculum trebuie să cuprindă conținuturi și activități care să vizeze informații despre copiii din alte țări cu accent pe modul acestora de viață și mai puțin pe o catalogare de fapte, cifre, localizări și produse.

Conștiința culturală este o parte importantă a conștiinței europene, iar elevii trebuie să cunoască - și astfel să ajungă să aprecieze - atât valorile naționale cât și pe cele internaționale.

Educația pentru o "cetățenie europeană" are drept scop încurajarea tinerilor să devină membri informați și responsabili ai societății, membri conștienți de ceea ce se petrece în jurul lor.

Cetățenia europeană este elementul cheie al abordării europene și de aceea se pune problema construirii ei prin educație. Dimensiunile principale ale programului de educație a cetățenilor sunt: recunoașterea demnității și centralității personalității umane, cetățenia socială, drepturile și obligațiile sociale, lupta contra excluderii, excluderea prejudecăților discriminatorii, înțelegerea valorilor diversității, cetățenia interculturală, cunoașterea și respectarea valorilor diversității și descifrarea lumii plurale, cetățenia ecologică ș.a. Se urmărește ameliorarea componentelor lingvistice și cunoașterea diferitelor culturi, modernizarea curriculum-ului, investirea în formarea profesorilor și favorizarea mobilității lor în Europa.

Educația interculturală este un proces social care necesită parcurgerea mai multor etape: acceptarea egalității în drepturi și renunțarea la practici discriminatorii, cunoașterea reciprocă prin intercunoașterea culturilor, organizarea unor acțiuni comune, colaborare și ajutor reciproc, luarea deciziilor și soluționarea problemelor împreună.

Prof. Rădoi Adriana-Cristina
Școala Gimnazială "Gheorghe Tătărescu",
Tg-Jiu, Gorj

Cuvinte magice și rolul acestora în dezvoltarea socio-emoțională a școlarului mic

Ce este cuvântul? Ce este magia?

Cum pot cuvintele să primească un astfel de atribut și să devină magice? În cartea *Management școlar, de la impresii artistice și reflecții, la teorie și aplicații* sunt amintite multe *cuvinte magice*, explicându-se cum acestea pot schimba viețile celor care cred în forța mesajelor transmise ori receptate, *find indubitabilă forța de reificare a cuvântului*.

Încă dinainte de a fi înscrisi la grădiniță, copiii sunt învățați, prin cântecele, poezii, povestioare moralizatoare, că, pentru a obține ceea ce își doresc, pentru a obține apreciere, simpatie, iubire, trebuie să se obișnuiască să utilizeze *cuvinte magice*: *te rog frumos!*, *mulțumesc!*, *iartă-mă!* etc. Acestora li se adaugă, mai târziu, la școală, *cuvintele magice* care transmit copilului informații valoroase privind prestația sa în mediul școlar. Deoarece studiile tot mai numeroase privind activitatea creierului reliefează impactul cuvintelor asupra dezvoltării socio-emoționale a copiilor, ne putem propune să utilizăm conștient cuvintele care i-ar putea motiva pe elevi deoarece *atunci când îi învățăm pe cei mici limbajul succesului, ei devin mai motivați și mai mulțumiți de munca lor*.

Feedbackul pozitiv este amintit în multe medii ca având beneficii importante asupra creierului, asupra omului, modificând standarde, idei, rezoluții, atitudini. În mediul școlar, recompense care ar putea avea scopul de a stimula participarea activă la ore a elevilor, pot lua numeroase forme, dar cele recomandabile nu sunt și cele mai accesibile.

În cadrul unei convorbiri spontane și lejere cu elevii clasei la care predau am constatat cu surprindere că, deși se simt foarte apreciați, își amintesc foarte ușor doar laudele de tipul cuvintelor simple de apreciere ca *bravo!*, *felicități!*, *foarte bine!* etc. Deoarece au putut avea mai mult răgaz pentru a reflecta în cazul oferirii unor răspunsuri scrise, am optat pentru un *chestionar ad-hoc*, cu doar două secțiuni ce urmau să fie completate conform dorinței fiecăruia: *Am auzit cuvinte magice și Aș vrea să aud cuvinte magice*. Dacă rubrica *Aș vrea să aud cuvinte magice* a rămas necompletată la cei mai mulți dintre elevi (doi elevi au exprimat dorința de a auzi aprecieri de tipul *sunteți frumoși*, dând indicii că nu sunt suficient de apreciați în sânul familiei sub acest aspect), în celălalt segment au apărut acele cuvinte la care ne așteptam, confirmând că i-au marcat cuvinte ca: *bravo!*, *foarte bine!*, *felicități*. Deși nu ne-ar fi surprins dacă s-ar fi gândit la formule magice auzite în povești sau la personaje de desene animate pentru a ilustra cuvinte magice dorite de ei, elevii au inclus la *Am auzit cuvinte magice* unele mici *surprize*, demonstrând că și-au însușit câte ceva din comportamentul cadrelor didactice care predau la clasă: *te rog frumos!*, *mulțumesc!*, *împarte!*, *încearcă!* *La mulți ani!* ... Deși poate părea mulțumitor rezultatul, am putea exprima unele rezerve, cu atât mai mult cu cât apreciem și facem uz de recomandarea autoarelor Adele Faber și Elaine Mazlish de a utiliza *lauda descriptivă*, o modalitate eficientă pentru a obține și motiva comportamente dezirabile, dar și de a contribui pe termen lung la *dezvoltarea socio-emoțională a copiilor*. Poate fi considerat solicitant și cronofag un asemenea demers, dar pentru că este *lauda pe care un copil o poate înghiți și care contribuie cu adevărat la creșterea respectului de sine*, recomandăm a se încerca abordarea ideilor descrise după cum urmează: în prima parte *adultul descrie ce a făcut copilul (Văd că te-ai pregătit deja pentru școală ...)*, în a doua parte *copilul se laudă singur (Știu să mă organizez și să fac planuri dinainte)*! Ilustrând chiar prin intermediul unor benzi desenate această idee, autoarele exemplifică *laudele descriptive* potrivite pentru acasă și la școală, dar le vom reda numai pe cele benefice în mediul școlar, precum și posibilele gânduri ale elevilor la auzul acelor cuvinte:

Te-ai concentrat asupra temei și nu te-ai oprit până când nu ai terminat-o/Sunt silitor!; Ai marcat toate punctele din enunț, le-ai legat prin linii drepte și ai stabilit ambele axe!;/ Înseamnă că știu cum se face un grafic!; Ai scos sub șase minute. E cel mai bun timp al tău!;/ Și o să alerg și mai repede data viitoare!

Se poate observa că este mult mai fructuos ca elevului să îi fie prezentat ceea ce a reușit să realizeze, pregătindu-l emoțional pentru a accepta noi provocări. Așadar, este recomandat să se descrie ceea ce este apreciat ca fiind bun, să se descrie propriile trăiri, să se propună sugestii în vederea îmbunătățirii elevului/ finalizării lucrării elevului.

Pentru ca efectul să fie de fiecare dată cel așteptat chiar și în aplicarea acestor idei, ne propunem să ținem cont de încă o recomandare prezentată de Larisa Ileana Casangiu: ... dincolo de pregătirea științifică, și metodologică, cadrul didactic trebuie să aibă o grijă deosebită în privința exprimării, având în vedere aici toate componentele comunicării verbale, paraverbale și nonverbale. În alți termeni, este important atât ce spui, cât mai ales cum spui, mesajul presupunând o rezultantă a numeroși factori care îl compun, începând cu vorbele/cuvintele utilizate, modul în care sunt rostite acestea, și terminând cu gesturile însoțitoare ale exprimării.

Așadar, luăm în considerare că o atitudine pozitivă în comunicare ne oferă posibilitatea de a transmite eficient mesajele dorite către elevi. Este demonstrat că foarte mult contează calitatea cuvintelor, nu cantitatea acestora. Dacă este prea mare tentația de a exprima în cuvinte simple (adresate prompt, zilnic, în exces) sau, mai grav, prin cuvinte negative, aprecierile noastre față de munca elevilor, putem reflecta și asupra următoarelor aspecte, regăsite în paginile cărții *Cuvintele îți modelează creierul: cuvintele negative oboresc creierul copiilor; cuvintele negative pot interfera cu performanța memoriei; când copiii învață să folosească mai multe cuvinte pozitive, de fapt creierul lor primește sprijin pentru a putea controla mai bine emoțiile trăite și pentru a dezvolta o putere de concentrare mai mare.*

Manifestând interes pentru dezvoltarea socio-emoțională a elevilor, față de tehnici, idei, metode, practice validate de experiența cercetătorilor, practicienilor, colegilor, putem contribui la asigurarea confortului psihologic necesar desfășurării în bune condiții a procesului didactic pentru care depunem efort personal, facem sacrificii, ne informăm, ne formăm, față de care avem așteptări sau nutrim speranțe de reușită! Datorită unor mesaje ale elevilor strecurate din întâmplare pe bilețele sau pe tablă, am înțeles că recunoștința lor reprezintă bucuria mea și ne-am întrebat

dacă profesorii au nevoie de cuvinte magice ... Au cadrele didactice nevoie de cuvinte magice? Dacă un gând lăuntric se pune de acord cu întrebarea formulată de noi, încheiem prin a vă mulțumi pentru efortul depus în activitatea didactică și vă reamintim că au existat dintotdeauna oameni care au apreciat activitatea dumneavoastră:

Un profesor te ia de mână, îți deschide mintea și îți atinge inima. (Anonim)

Copiii se nasc cu aripi ; profesorii îi învață să zboare. (Anonim)

Profesorii sădesc semințele cunoașterii ce vor rodi întreaga viață. (Anonim)

BIBLIOGRAFIE :

- Casangiu, Larisa Ileana, *Management școlar, de la impresii artistice și reflecții, la teorie și aplicații*, Editura Sitech, Craiova, 2016
- Faber, Adele ; Mazlish, Elaine, *Comunicarea eficientă cu copiii, acasă și la școală*, Editura Curtea Veche, București, 2002.
- Newberg, Andrew, Dr., Waldman, Mark Robert, *Cuvintele îți modelează creierul*, Editura Curtea Veche, București, 2012
- *Profesorii sunt legătura trecutului cu viitorul – Gânduri pentru profesorii mei*, History&Heraldry, Marea Britanie , 2010, publicat în România de Intelplus Management s.r.l

Adriana Olaru
Profesor învățământ primar
Colegiul Național Emil Racoviță, București

Utilizarea instrumentelor TIC în educația copiilor cu cerințe educaționale speciale

În contextul dinamicii tehnologice și economice a societății de astăzi, idealul bunăstării individuale, înțeles ca o calitate mai bună a vieții, tinde să concentreze toate eforturile organismelor responsabile cu elaborarea de politici sociale, economice și educaționale din Europa și din lume. În această viziune, conceptul de individualitate umană comprimă toate valorile democratice cunoscute, respingând cu tărie discriminarea de orice gen (art. 21 din *Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene*) și excluziunea socială.

Un raport al *Eurobarometrului* din 2012 evidențiază că unul din 2 europeni (46%) crede că discriminarea din motive de dizabilitate este puternic prezentă în Statele Membre și 28% dintre cetățenii cu handicap au suferit din cauza discriminării. De altfel, *Raportul privind punerea în aplicare a Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități* din 2014 subliniază că sunt încă necesare eforturi pentru punerea în practică a regulamentelor europene la nivel național, regândirea politicilor, creșterea nivelului de informare și sensibilizare (awareness-raising), educație și formare profesională.

Tehnologiile moderne de acces la informație și comunicații, utilizate adecvat în procesul de învățare al elevilor/tinerilor cu CES, dar și o bună informare a personalului didactic, profesorilor de sprijin, în colaborare cu psihologi și specialiști, pentru recunoașterea și asigurarea unei prompte intervenții profesionale în susținerea învățării elevilor/tinerilor cu CES pot asigura, în medii educaționale adecvate, cu sprijinul autorităților locale și cu implicarea mai activă a familiei, procese educaționale optimizate

pentru a le da șanse egale la educație, angajabilitate și viață activă în societate.

Încă din 2006, *Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități* subliniază nevoia de a lua măsuri pentru accesul persoanelor cu dizabilități la noi tehnologii și sisteme informatice și de comunicații, inclusiv la internet (art. 9, lit g), iar cercetările în domeniu au identificat produse asistive (hardware și software) care pot fi utilizate de mai multe categorii de beneficiari. Produse precum cititoare de ecran, echipamente Braille, sintetizatoare vocale, aplicații de recunoaștere a textului (OCR), echipamente de recunoaștere și sinteză a vorbirii, precum și platformele e-learning permit interacțiunea prietenoasă a utilizatorului cu calculatorul, facilitând învățarea.

Dincolo de beneficiile descoperite ale utilizării TIC pentru toți elevii, și în special pentru elevii cu dizabilități, statisticile arată că un număr relativ mic de cadre didactice utilizează în mod curent, la clasă, tehnologiile moderne de comunicații, fie din necunoașterea funcționalității lor, fie din neîncredere sau alte motive. De asemenea, numeroase cadre didactice nu știu să recunoască nevoi educaționale speciale ale elevilor din clasă, nu cunosc direcțiile de acțiune și implementarea unor măsuri individualizate în învățarea elevilor cu CES. Se impune, deci, o regândire a politicilor de formare inițială a profesorilor pentru incluziune, pentru următoarele generații de cadre didactice, și o preocupare mai accentuată a formării continue a personalului didactic pentru o instruire eficientă cu privire la facilitățile oferite de tehnologia modernă pentru sprijinirea copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Concret, pentru elevii cu deficiențe fizice, care nu pot utiliza tastatura clasică, se pot folosi tastaturi adaptate, cu diverse funcții, de ex. tastatura cu aranjament „dvorak”, cu tastele cele mai utilizate pe rândul de bază. Tastatura cu proiecție sau planșele tactile facilitează, alături de softuri de recunoaștere vocală și a scrisului, procesul de acces al elevului cu CES la informație, în sala de clasă, sau acasă.

Atât un elev cu deficiențe de vedere, cât și profesorul de la clasă va putea utiliza calculatorul pentru a asigura accesul la informația scrisă prin utilizarea utilitatelor Magnifier, adaptarea mărimii fontului textelor (în dialog permanent cu elevul), a spațierii. În cazul lipsei totale a văzului, se pot utiliza dispozitive hardware sau softuri care convertește informația necesară într-o formă accesibilă simțurilor valide ale elevului. Cititoarele de ecran, sintetizatoarele de voce sau afișajele Braille sprijină învățarea elevului nevăzător și permit adaptări multiple, pentru a răspunde cât mai bine nevoilor informaționale ale acestuia.

Bibliografie

- ⇒ *Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene*
- ⇒ *Raport privind punerea în aplicare a Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile persoanelor cu dizabilități de către Uniunea Europeană, Bruxelles, 2014*
- ⇒ *Strategia europeană 2010-2020 pentru persoanele cu dizabilități: un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere, Bruxelles, 2010*
- ⇒ *Strategia națională privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, 2014-2020, București, 2014*

Pentru copiii cu resturi de auz nu este nevoie de dispozitive asistive, ci profesorul clasei va avea grijă să asigure mărirea volumului sunetului și apropierea elevului de echipamentul sursă (casetofon, boxe). Deoarece persoanele cu deficiențe de auz își pot prelua informațiile în mod vizual, ca mecanism compensatoriu, computerul este pentru ei un instrument util, profesorul putând, de exemplu, să utilizeze programul Windows Movie Maker pentru a reda textul unui film rulat în clasă pe ecranul calculatorului.

Elevii cu deficiențe de limbaj pot fi sprijiniți de cititoarele de ecran. Cititorul de ecran împreună cu o sinteză vocală pot ajuta în înțelegerea textului scris și/sau citit. Este util în afecțiuni precum dislexia, dislalia, disgrafia. O altă întrebuintare a cititorului de ecran este aceea de înlocuitor de voce. Dacă o persoană nu mai poate vorbi, el poate tasta informațiile în computer și să lase sinteza vocală să le redea cu voce tare.

Calculatorul sprijină profesorul în activitatea cu elevul supradotat, prin șansa lucrului în ritm propriu, a evaluării în mediu sincron și asincron, pe platforme interactive, de ex. Moodle, cu funcții accesibile și utile.

Simpla prezență sau utilizare a tehnologiilor de mai sus nu este suficientă pentru asigurarea succesului școlar al elevilor cu cerințe educaționale speciale. Planurile individualizate de învățare transpun în activitatea curentă metodele și instrumentele care răspund cel mai bine nevoilor elevilor, însă important în demersul integrării elevilor cu CES este climatul socio-afectiv din clasă și școală, bazat pe încredere, comunicare, cooperare, încurajarea progresului și a reușitei.

Respectând cât mai mult cele 9 reguli de aur ale unui învățământ incluziv, dar și printr-un proces susținut de mentorat, profesorii vor înțelege mai bine manifestările și implicațiile deficiențelor elevilor cu care lucrează, vor deveni ei înșiși agenți ai schimbării de opinie și mentalitate în rândul elevilor clasei și ai părinților elevilor cu CES dar și ai celor fără afecțiuni, pentru ca, prin întărirea simțului responsabilității față de semenii, actorii educaționali să facă din școli medii incluzive, prietenoase, stimulative și inovative.

Dir. Prof. Florea Lucica
Școala Gimnazială nr.1
comuna Slobozia Conachi, Galați

Criza ecologică din perspectiva învățăturii bisericii ortodoxe

În calitate de ființă spirituală, conștientă și liberă omul are datorii față de natură, deoarece prin nesocotirea acestor datorii este pusă în pericol însăși viața și existența oamenilor prin cele două fenomene atât de primejdioase: dispariția echilibrului ecologic în unele regiuni ale globului terestru și prin cel mai general, al poluării sub toate formele ei. Raportul omului față de natură se poate desprinde din cuvintele rostite de Dumnezeu după creație către Adam și Eva: „Creșteți și înmulțiți-vă și umpleți pământul și supuneți-l; și stăpâniți peste peștii mării, peste păsările cerului, peste toate dobitoacele și peste tot pământul, peste toate vietățile ce se târăsc pe pământ!”. Fac.1,28-29

De aici rezultă că *omul a fost lăsat de Dumnezeu în mijlocul naturii încă de la creație, având chemarea de a fi stăpân asupra ei*. Dar aceasta stăpânire asupra ei nu este absolută și arbitrară, ci e limitată de relativa independență a naturii față de om și de însușirea ei de a constitui mediul de viață și substratul existenței omului. De aceea, stăpânirea omului asupra naturii trebuie manifestată și exercitată în conformitate cu voința lui Dumnezeu, Creatorul naturii și al omului, urmând ca aceasta să o folosească în scopul care i-a fost dată, fără a o degrada sau distruge. Aceasta deoarece Dumnezeu este în același timp nu numai promotorul omului, ci și al întregii creaturi, El fiind în relații de viață cu aceasta. Degradarea și distrugerea naturii cu frumusețile ei nu -l îngăduie de Dumnezeu. În special e oprită tăierea pomilor fructiferi, dar ceilalți copaci pot fi tăiați în chip rațional pentru trebuințele omului.

Omul nu poate fi gândit în afara cadrului cosmic, și aceasta pentru că în cosmos el își împlinește desăvârșirea dar și pentru că îndumnezeirea lucrată pentru sine va aduce o contribuție la îndumnezeirea creaturii, așa cum starea de păcat atinge sfințenia mediului extern. *Lumea și omul se află într-o stare de interdependență față de Dumnezeu dar și într-o altă: lume, înțeleasă ca parte văzută a mediului în care omul își lucrează menținerea, devine descoperitoare a omului are menirea de a se răsfârânge și asupra creaturii în întregul ei*. Stăpânirea materiei este înțeleasă din punct de vedere ortodox ca transfigurare a ei, o acțiune de subțiere a formelor sale grosiere, realizată prin permanenta transformare a materialității trupului omenesc în mediu de manifestare a sufletului.

Stăpânirea naturii nu este numai administrarea ei, înțelegând ca formă distantă și care să nu implice raportul creator al persoanei cu ea. Pe lângă relația directă a persoanei cu creatura, se arată și cea indirectă, cu semenul, prin natură: prin atenția mea față de păstrarea creației într-o formă apropiată cât mai autentic de cea în care ea a fost așezată să funcționeze (pentru nepoluare), îmi arăt răspunderea față de Dumnezeu de la care ea vine, dar și față de aproapele meu care trăiește în același cadru natural, față de generațiile care vin, întrucât toți purtăm același chip și înaintăm către desăvârșire.

Echilibrul ecologic a fost încălcat, omul se confruntă cu apariția unor procese naturale devastatoare, inclusiv subminarea puterii sale de reproducere naturală. Consecințele crizei ecologice s-au dovedit a fi dureroase nu numai pentru natură, ci și pentru om care se află într-o unitate organică cu ea. Criza ecologică ne constrânge să ne revizuiim relațiile cu lumea înconjurătoare. Astăzi concepția dominației omului asupra naturii și principiul consumist în relația cu ea sunt tot mai criticate. Conștiința faptului că societatea contemporană plătește un preț prea mare pentru binefacerile civilizației provoacă o opoziție față de egoismul economic. Astfel, se identifică formele de activitate care afectează mediul natural. În același timp, se dezvoltă un sistem de protejare a acestuia, se revizuesc metodele economice, se depun eforturi de a crea noi tehnologii care să economisească energia și de producție fără deșeuri care să poată intra în circuitul naturii. Etica ecologică s-a dezvoltat. Conștiința publică influențată de ea se pronunță împotriva modului de viață consumist, cere asumarea responsabilității morale și juridice pentru daunele aduse naturii, propune introducerea doctrinei și educației ecologice și cheamă la unirea eforturilor în vederea protejării mediului înconjurător pe baza unei largi cooperări internaționale.

Biserica Ortodoxă apreciază eforturile îndreptate în vederea depășirii crizei ecologice și cheamă la conlucrarea intensivă la acțiunile sociale îndreptate în vederea protejării creației lui Dumnezeu. În același timp, ea observă că eforturile de acest gen pot fi mai fructuoase dacă fundamentele care stau la baza relațiilor omului cu natura au un caracter nu pur umanist, ci și creștin. Unul din principiile capitale ale poziției Bisericii în problemele ecologice este principiul unității și integrității lumii create de Dumnezeu. Ortodoxia nu vede natura înconjurătoare ca o structură închisă în sine și izolată. Lumea vegetală, animală și cea umană sunt într-o strânsă legătură. *Din punct de vedere creștin, na-*

tura nu este un depozit de resurse menite să servească unui consum egoist și iresponsabil, ci o casă în care omul nu este stăpân, ci doar administrator, și un templu în care este un preot care slujește nu naturii, ci Creatorului unic.

La baza concepției despre natura ca templu stă ideea teocentrismului: Dumnezeu care dă tuturor „viață, suflare și toate lucrurile”, este izvorul existenței. De aceea, viața însăși, în diversele ei manifestări, are un caracter sacru, fiind un dar al lui Dumnezeu, a cărui vătămare este o provocare nu numai la adresa creației lui Dumnezeu, ci și la adresa Domnului Însuși. Problemele ecologice au în esență un caracter antropologic pentru că sunt generate de om iar nu de natură. Natura e transfigurată sau pierde prin ea însăși, ci prin impactul acțiunilor omului. Starea sa spirituală joacă aici rolul decisiv, pentru ca ea se manifestă asupra mediului înconjurător atât printr-o acțiune exterioară asupra lui, cât și în absența unei astfel de acțiuni. Istoria Bisericii cunoaște o mulțime de exemple în care iubirea asceților creștini pentru natură, rugăciunea lor pentru lumea înconjurătoare, compasiune pentru toate creaturile, au avut un impact binefăcător asupra ființelor vii. Relațiile dintre antropologie și ecologie se relevă cu maximă claritate în zilele noastre, când lumea trece în același timp prin două crize: spirituală și ecologică. În societatea contemporană, omul pierde adeseori conștiința vieții ca dar al lui Dumnezeu și uneori chiar sensul existenței, pe care o reduce la existența fizică. Datorită unei asemenea atitudini față de viață, omul nu mai percepe natura înconjurătoare ca pe o casă și cu atât mai puțin ca pe un templu, ea devenind doar un „habitat”. Degradarea spirituală a persoanei duce și la degradarea naturii, fiindcă aceasta nu mai e în stare să aibă un impact transfigurator asupra lumii. Posibilitățile tehnice colosale nu pot ajuta umanitatea orbită de păcat pentru că, fiind indiferente la sensul, taina și minunea vieții, ele nu pot fi cu adevărat folositoare, iar uneori provoacă dezastre. Omul a cărui acțiune nu este orientată spiritual, puterea tehnologică îi va da de regulă o încredere utopică în posibilitățile nelimitate ale minții omenești și forța progresului. Depășirea crizei ecologice în condițiile unei crize spirituale este imposibilă. Aceasta nu înseamnă nicidecum că Biserica cheamă la reduce-

rea activității de conservare a naturii dar, în speranța ei de schimbare pozitivă a relației dintre om și natura, ea se leagă de aspirațiile societății spre o renaștere spirituală. Fundamentul antropologic al problemelor ecologice arată că noi schimbăm lumea înconjurătoare după lumea noastră interioară; de aceea, transfigurarea naturii trebuie să înceapă cu transfigurarea sufletului. Potrivit gândirii Sfântului Maxim Mărturisitorul, omul poate să transforme tot pământul în rai numai atunci când va putea purta raiul în el însuși.

BIBLIOGRAFIE:

- 1 Arhid. prof. dr. Ion Zagrean, *Morala Creștină*, edit. Renașterea, Cluj Napoca 2006
- 2 Ioan I. Ica jr, Germano Morani, *Gândirea Sociala a Bisericii*, edit. Deisis, Sibiu, 2002

Prof. Lazăr Mihaela

Prof. Stan Ileana

Școala Gimnazială Nr.20, București

Echipa Casei Corpului Didactic București vă urează să aveți o vacanță inspirată și vă așteaptă, la toamnă, cu noi proiecte!

www.ccd-bucuresti.org

**CASA CORPULUI DIDACTIC
A MUNICIPIULUI
BUCUREȘTI**

Prin tradiție, pentru viitor!

Adresa redactiei

Splaiul Independenței Nr. 315 A
Sector 6, București
Telefon: 021.313.49.01
Fax: 021.313.49.27

Adresa email:

atelier_didactic_bucuresti@yahoo.com

**ISSN 2501-1901
ISSN-L 1583-6584**

ECHIPA DE REDACȚIE A REVISTEI ATELIER DIDACTIC

Director:	Gabriel Vrînceanu
Redactor șef	Laura Rudeanu
Corector	Cecilia Iuga
Publisher online	Alexandru Andi Oprea
Editori:	Georgeta Bolojan, Iliana Dumitrescu Gabriela Bărbulescu, Minodora Gavrilă, Silvia Borțeanu, Olimpia Mateescu, Ioana Cosma, Dana Nițu, Marilena Huiu, Iuliana Stana, Niculae Ghicui, Gabriela Șubă, Florica Paragină

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor aparține în totalitate autorilor articolelor.

Editura Atelier Didactic